

nr 77

BIULETYN TEPIS

**Polskie Towarzystwo Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS ♦ Członek Międzynarodo-
wej Federacji Tłumaczy FIT
♦ Polish Society of Sworn and
Specialised Translators TEPIS
♦ Société polonaise des traduc-
teurs assermentés et spécialisés
TEPIS ♦ Polnische Gesellschaft
vereidigter Übersetzer und Fach-
übersetzer TEPIS ♦ Польское
общество присяжных и специа-
лизированных переводчиков
TEPIS**

*Wiosna -
Lato 2012*

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS powstało jako Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych w 1990 r. TEPIS ma na celu pogłębianie wiedzy w zakresie sztuki przekładu, ochronę praw autorskich tłumaczy i reprezentowanie interesów tłumaczy wobec władz RP. TEPIS jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, organizacją pożytku publicznego oraz członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA. Obecnie liczy **918** członków.

Znakomitą większością członków Towarzystwa stanowią tłumacze przysięgli. Siedziba Rady Naczelnej Towarzystwa mieści się w Warszawie, zaś w Szczecinie, Wrocławiu, Krakowie, Żarach i w Bytomiu działają Kola PT TEPIS, których adresy podajemy poniżej.

Towarzystwo TEPIS organizuje warsztatowe spotkania w ramach doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych: Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Repetytoria dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych oraz Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego. Dotychczas odbyło się wiele spotkań krajowych i międzynarodowych, podczas których wygłoszono **942** referatów. Ponadto w Szczecinie, Krakowie, Sosnowcu, Wrocławiu, Białymstoku i Zielonej Górze tłumacze wymieniają doświadczenia w ramach repetytoriów i na spotkaniach o różnej częstotliwości.

Członkowie Towarzystwa, którymi mogą być również cudzoziemcy zamieszkali poza terytorium RP, dzielą się na członków nadzwyczajnych, członków zwyczajnych, członków ekspertów, członków wspierających i członków honorowych.

Członkiem nadzwyczajnym Towarzystwa może zostać tłumacz przysięgły i tłumacz specjalistyczny o kwalifikacjach uznanych za równoważne z przewidzianymi w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego po udokumentowaniu co najmniej 3-letniej praktyki zawodowej.

Członkiem zwyczajnym może zostać członek nadzwyczajny z 10-letnią praktyką zawodową.

Członkiem ekspertem może zostać tłumacz wyróżniający się kwalifikacjami wśród członków zwyczajnych, uzyskując w ten sposób najwyższy status członkowski.

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna po zadeklarowaniu regularnego wsparcia finansowego dla Towarzystwa. **Członkiem honorowym** może być osoba krajowa lub zagraniczna, zasłużona dla Towarzystwa.

Członkowie PT TEPIS otrzymują bezpłatnie „**Biuletyn TEPIS**”. Wybrane referaty wygłoszone na seminariach, a także artykuły na tematy ważne dla tłumaczy publikowane są w czasopiśmie „**Lingua Legis**”, którego ukazało się 20 numerów. Wydawnictwo Translegis (d. Wydawnictwo TEPIS) wydaje książki nt. teorii i praktyki przekładu, w tym „Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem” i wybory specjalistycznych tekstów paralelnych w językach angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, polskim i włoskim oraz materiały pokonferencyjne. Nasze adresy:

Biuro Rady Naczelnej PT TEPIS, szef Biura RN Maria Piasecka, ul. Krasińskiego 16 lok. 134.

01-581 WARSZAWA. Tel./faks (+48)(22) 839 49 52. E-mail: tepis@tepis.org.pl

Rach. nr 46 10201026 00001502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

Dolnośląskie Koło PT TEPIS we Wrocławiu, prezes mgr Jerzy Ogonowski, ul. Januszowicka 17/19 m. 8, 53-135 Wrocław, tel. (71) 367 65 66

Górnośląskie Koło PT TEPIS w Bytomiu: prezes dr Aleksandra Podgórnica-Musil, Pl. Kościuszki 9/34, 41-902 Bytom, tel 661 200 100

Lubuskie Koło TEPIS w Żarach, prezes dr Piotr Gadomski, ul. Miła 1a, 68-200 Żary, tel. (68) 363 03 77, faks (0-68) 363 03 78

Małopolskie Koło PT TEPIS w Krakowie, prezes dr Maria Metzler, Skr. poczt. 119, 30-104 Kraków 45, tel./faks (12) 422 17 40

Pomorskie Koło PT TEPIS w Szczecinie, prezes mgr Paulina Leśniak, ul. Monte Cassino 37 p. 316, 70-464 Szczecin, tel./faks (91) 433 03 73

Podlaskie Koło PT TEPIS w Białymstoku, prezes Krystyna Sacha, ul. Wierzbowa 3/1, 15-743 Białystok, Tel. (85) 651 8627

**Druk deklaracji członkowskiej można otrzymać z Biura Rady Naczelnej
lub pobrać ze strony: www.tepis.org.pl.**

O WARTOŚCIACH NIEMPRZEMIJAJĄCYCH CZYLI JAK DOJRZEĆ PEŁNĄ POŁOWĘ SZKLANKI

OD REDAKCJI

Podsumowując sytuację tłumaczy w minionym półroczu 2012 roku, niejeden powiedziałby, że właściwie gorzej już być nie może. Bo mało że urzędowe stawki straszą swoją mizериą sprzed siedmiu lat, oszczędni sędziowie i prokuratorzy przekonują, że tekst prawniczy nie jest specjalistyczny, a pomyslowe „organy” ogłaszają, że ten dostanie zlecenie, kto zażąda mniej za tłumaczenie, to do tego jeszcze Pan Minister odpowiada nam na pismo, że podwyżki stawek nie ma i nie będzie. Oczywiście wszystkiemu winien kryzys, który co prawda nie wszystkie grupy zawodowe traktuje jednakowo, ale przecież nigdzie nie jest powiedziane, że kryzys ma być sprawiedliwy. I to właśnie jest ta pesymistycznie pusta połowa szklanki.

Optymiści będą jednak upierać się, że nie wszystko stracone i że każda walka ma sens, jeśli walczącym nie brakuje wiary w zwycięstwo, bo przecież cała druga połowa szklanki jest pełna. Powiedzą nam, że podobnie jak żadne porażki w szlachetnej konkurencji nie ugaszą olimpijskiego znicza, tak żaden kryzys gospodarczy nie zniszczy etosu prawdziwego profesjonalisty i poczucia godności zawodowej. I zawsze w takim etosie znajdzie miejsce doskonalenie własnych kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym, w tym również szkolenie podmiotów korzystających z usług tłumaczy. Przegląd wydarzeń w kraju i w Europie potwierdza ten optymizm: tłumacze będą zawsze mieli co robić, nawet jeśli czasem gorzej im się powodzi. Na dalszych stronach uważni czytelnicy dojrzą zielone światło Pana Ministra na szkolenie

sędziów i prokuratorów w zakresie „poprawy kultury współpracy organów procesowych z tłumaczami”, co skrzętnie wykorzystamy zgodnie z intencjami dyrektywy, o wdrożenie której niestrudzenie zabiega EULITA oraz świadome rzeczy rządu krajów Unii Europejskiej. Czytelnicy docenią też z pewnością pouczający opis zgubnych dla brytyjskiego wymiaru sprawiedliwości skutków oszczędzania kosztem tłumaczy sądowych. Oby ta dobra lekcja złego rządzenia dotarła do decydentów w innych krajach – daleko nie szukając ...

Tymczasem przyjrzyjmy się sobie i pomyślimy, co można poprawić w wizerunku naszej grupy zawodowej, od którego tak wiele zależy. Jak zwalczyć dumping i nieuczciwą konkurencję. Zapraszamy do udziału w ankiecie pt. „Tłumacze przysięgli 2012”.

SPIS TREŚCI

Krajowe Forum Tłumaczy Przysięgłych 2012	3
List otwarty do Ministra Sprawiedliwości	4
Odpowiedź na List Otwarty do Ministra Sprawiedliwości	7
Konferencja czeskiej Izby Tłumaczy Sądowych w Pradze	9
Tłumacze podczas EURO 2012	10
Repetytoria i Warsztaty dla tłumaczy w Warszawie, Białymstoku	13
Laboratorium dla Kandydatów na Tłumaczy Przysięgłych	14
Ankieta „Tłumacze przysięgli 2012”	15
Sprawozdanie Komisji Odpowiedzialności Zawodowej TP	15
Unijny projekt AVIDICUS	20
Videoconferencing and Interpreting in Criminal Proceedings	21
Projekt normy ISO/CD 13611	22
Warsztaty TRAFUT w Madrycie i Helsinkach	23
Komitet ds. Tłumaczenia Audiowizualnego	24
Problemy praktyki zawodowej TP	25
Tłumacze sądowi Republiki Czeskiej	28
Tłumacze sądowi w Anglii	30
Wspomnienie o Ryszardzie Duliniczu	32
Kalendarium konferencji dla tłumaczy	34
Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	35
Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	35
Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	36
Składka członkowska PT TEPIS	36
Liczba członków PT TEPIS	36
Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego – okładka	

KRAJOWE FORUM TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH 2012

W związku z wydarzeniami planowanymi w ramach Europejskich Mistrzostw w Piłce Nożnej EURO 2012 oraz w celu nawiązania przez przedstawicieli organów wymiaru sprawiedliwości bliższych kontaktów ze środowiskiem tłumaczy przysięgłych, Towarzystwo TEPIS we współpracy ze stowarzyszeniem Tłumaczy Polskich i Bałtyckim Stowarzyszeniem Tłumaczy zorganizowało Krajowe Forum Tłumaczy Przysięgłych, które odbyło się w Auditorium im. Stefana Dembego Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 123 w Warszawie w dniu 10 marca o godz. 17.00.

Obrazy otworzyła dr Danuta Kierzkowska, prezes PT TEPIS, przeglądem wystąpień do Ministra Sprawiedliwości, po czym Dorota Staniszevska-Kowalak, sekretarz generalny, zrelacjonowała aktualne problemy czeskich i angielskich tłumaczy sądowych, zaś Zofia Rybińska, wiceprezes Towarzystwa TEPIS i wiceprezes EULITA, przekazała zebranim pozdrowienia Liese Katschinki, prezesa Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA i krótko omówiła cele działalności tego Stowarzyszenia.

W imieniu Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich przemawiała Aleksandra Niemirycz, prezes STP, oraz dr Wojciech Gilewski, były prezes STP, którzy apelowali o przestrzeganie etyki zawodowej i zwalczanie nieuczciwej konkurencji wśród tłumaczy.

Bałtyckie Stowarzyszenie Tłumaczy reprezentowała prezes Dorota Górak-Łuba, zaś przemawiała wiceprezes ds. tłumaczy przysięgłych, Małgorzata Grabarczyk, przekonując zebranych, że należy kontynuować dialog z władzami, który powinien i może być owocny, jak na to wskazują wyniki interwencji BST w relacjach z innymi instytucjonalnymi zleceniodawcami usług tłumaczy.

Spośród przedstawicieli instytucji wymiaru sprawiedliwości na Forum wystąpili: wiceprezes ds. karnych Sądu Okręgowego w Warszawie, sędzia Beata Najjar, wiceprezes ds. karnych Sądu Okręgowego Warszawa-Praga, sędzia Adam Bednarczyk, oraz mł. insp. Grzegorz Kozłowski z ramienia Komendy Stołecznej Policji. Mówcy przedstawiali potrzeby i oczekiwania swoich instytucji wobec tłumaczy przysięgłych oraz ustosunkowywali się do postulatów zawartych w projekcie Listu Otwartego do Ministra Sprawiedliwości. Zapewniali również o swych najlepszych intencjach w kontekście świadomości drastycznie niskich stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych oraz odpowiadali na liczne pytania uczestników Forum.

W dalszej części debat Forum zabrało głos wielu mówców w ramach dyskusji z udziałem tłumaczy zrzeszonych i niezrzeszonych na temat obecnego statusu prawnego tłumaczy przysięgłych i możliwości jego poprawy oraz wszelkich aspektów wykonywania tego zawodu.

Mimo marnej frekwencji (z powodu upornej pogody wiele osób nie dotarło, zaś z powodu późnej pory i konieczności zatrzymania się na noc w Warszawie – wiele osób opuściło obrady przed ich zakończeniem) ożywiona i długotrwała dyskusja okazała się bardzo owocna, ponieważ umożliwiła doprecyzowanie poszczególnych postulatów i całego tekstu Listu Otwartego do Ministra Sprawiedliwości. Ustalony ostatecznie List Otwarty został umieszczony na stronie internetowej PT TEPIS z zaproszeniem do składania pod nim podpisów, których w sumie zebrano ponad 900. W ten sposób tłumacze okazali swoją solidarność. **(DK)**

LIST OTWARTY DO MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI RP

Warszawa, 10 marca 2012 r.

Szanowny Panie Ministrze!

Tłumacze przysięgli, niezrzeszeni i zrzeszeni w trzech organizacjach zawodowych: Polskim Towarzystwie Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ, Stowarzyszeniu Tłumaczy Polskich i Bałtyckim Stowarzyszeniu Tłumaczy, oraz uczestnicy Krajowego Forum Tłumaczy Przysięgłych, które odbyło się w Bibliotece Narodowej w Warszawie w dniu 10 marca 2012 roku, uznali obecny status prawny tłumaczy przysięgłych za dalece niezadowolający i apelują do Pana Ministra o podjęcie niezwłocznie zdecydowanych kroków, aby ten status poprawić.

W świetle wyjaśnień udzielonych ostatnio w piśmie do Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy z 12 stycznia 2012 roku przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Pana Michała Królikowskiego, nie można niestety znaleźć przekonującego uzasadnienia co do rzekomej niemożności zapewnienia środków w budżecie państwa na podwyższenie wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych przez ostatnie siedem lat.

Mówiąc bowiem o założeniach projektu Budżetu Państwa na rok 2012 oraz o ustawie o finansach publicznych z 2009 r., Autor cytuje obowiązującą regułę wydatkową, która głosi, iż „kwota wydatków budżetu państwa na zadania publiczne nie może być większa niż kwota środków planowanych na ich realizację w roku poprzednim POWIĘKSZONA w stopniu odpowiadającym prognozie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych na dany rok budżetowy”. Wystarczyłoby więc w 2004 roku zaplanować wydatki na coroczną podwyżkę wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych o ten wskaźnik, żeby nawet w warunkach ścisłej dyscypliny finansowej tłumacze przysięgli mogli takie podwyżki regularnie otrzymywać.

Na takiej właśnie zasadzie kwota bazowa stanowiąca podstawę wynagrodzenia wielu grup zawodowych była indeksowana do roku 2009 włącznie, co niestety nie miało miejsca w odniesieniu do tłumaczy przysięgłych w latach 2005-2009. Regularnie indeksowane były wynagrodzenia większości grup zawodowych państwowej sfery budżetowej, a w tym (cytujemy) – „kuratorów sądowych, członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacyjnego, ekspertów, asesorów i aplikantów eksperckich Urzędu Patentowego RP, funkcjonariuszy Służby Celnej oraz członków służby zagranicznej niebędących członkami korpusu służby cywilnej”. W tym świetle indeksacja wynagrodzeń wybranych grup zawodowych - z pominięciem tłumaczy przysięgłych jest dla nas niezrozumiała i demotywująca. Nie powinien więc dziwić fakt, że tłumacze przysięgli masowo uchylają się od współpracy z organami wymiaru sprawiedliwości.

Zamrożenie ww. kwoty bazowej dopiero w 2010 roku, oznacza, że w latach 2005-2009 nie było przeszkód do podwyższenia wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, chociaż tego nie uczyniono. „Zamrożenie” zasady corocznej rewaloryzacji wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych w 2005 roku świadczy więc o ich nieporównywalnie gorszej sytuacji, ponieważ do chwili obecnej realna wartość ich wynagrodzenia spadła o połowę.

Nie przekonuje również argument, że „kwestie związane z poziomem środków na wzrost wynagrodzeń dostępnych w budżecie państwa pozostają poza kontrolą Ministra Sprawiedliwości”, ponieważ poziom tych środków nie oznacza ich rozdziału między poszczególne grupy zawodowe, którego nie może dokonywać żaden inny minister.

Natomiast najwyższe oburzenie wzbudza wśród tłumaczy przysięgłych niestosowanie się do obowiązującego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego przez niektóre sądy i prokuratury, które proponują tłumaczom negocjowanie stawek w dół, oraz ogłaszanie przez Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach zamówień publicznych przetargów, których jedynym kryterium jest najniższa cena. Wydaje się więc, że przepisy Ministra Sprawiedliwości

nie obowiązują nawet pracowników Ministerstwa, którzy zresztą nie odpowiedzieli na naszą prośbę o wyjaśnienie takiego działania.

Ponadto, zwracając się do swojego ustawowego zwierzchnika, tłumacze przysięgli nie proszą o wyliczanie powodów, które mają uzasadnić totalną niemoc Ministra Sprawiedliwości. Oczekują natomiast podjęcia natychmiastowych działań, które spowodują istotną poprawę ich sytuacji, żeby ostatecznie nie zniechęcić ich do współpracy z organami wymiaru sprawiedliwości, co w przeddzień wydarzeń zaplanowanych w ramach turnieju EURO 2012 może przynieść Polsce wymierne straty. Brak adekwatnych wynagrodzeń dla tłumaczy przysięgłych oznacza także ignorowanie przez Polskę intencji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym.

Z rozgoryczeniem odnotowując nieobecność zaproszonego przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości oraz nagminne uchylanie się przez Ministerstwo od nawiązania dialogu z tłumaczami, uczestnicy Krajowego Forum Tłumaczy Przysięgłych apelują do Pana Ministra o poważne potraktowanie ich postulatów, których lista została spisana na dalszych stronach tego pisma i wzywają do podjęcia natychmiastowych działań. Tłumacze dotychczas wypełniają swoje zadania wobec organów wymiaru sprawiedliwości sumiennie. Oczekujemy, że Ministerstwo także wywiąże się ze swoich zadań i obowiązków wobec tłumaczy przysięgłych.

Organizatorzy Forum – wymienione na wstępie trzy organizacje zrzeszające tłumaczy przysięgłych – oczekują również, że otrzymają na piśmie szczegółowe odpowiedzi na wszystkie postulaty oraz propozycje konkretnych działań podjętych przez Pana Ministra w kierunku poprawy statusu tłumaczy przysięgłych w naszym kraju. W przypadku dalszego braku reakcji i działania ze strony Ministerstwa, podejmiemy wszelkie możliwe kroki, aby zrealizować nasze postulaty.

POSTULATY UCZESTNIKÓW KRAJOWEGO FORUM TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH 2012

SUGEROWANE USTALENIA W PRAKTYCE SĄDÓW I PROKURATUR PODCZAS TURNIEJU EURO 2012 W RAMACH OBECNEGO PRAWA

Stosować stawki za tłumaczenie w postępowaniu przyspieszonym wszędzie gdzie to możliwe zgodnie z prawem

Stosować § 3 RMS (rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego z 24 stycznia 2005 r.) nt. terminologii i frazeologii również do tłumaczenia ustnego dialektu i żargonu

Stosować stawkę za gotowość zawsze w wymiarze całodobowym (240 zł)

Ograniczać rygor natychmiastowej wykonalności w nakazach gotowości wyłącznie w uzgodnieniu z TP

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP do innego miasta

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP w obrębie miasta

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP z zagranicy

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP własnym samochodem

Umożliwić tłumaczom przerwy w pracy oraz nie przekraczać zatrudnienia TP ponad 8 godzin dziennie

Zapewnić godziwe warunki pracy TP, przewidując z uprzedzeniem utrudnienia

Zapewnić specjalną ochronę bezpieczeństwa osobistego TP

Zapewnić transport TP w godzinach nocnych

Zapewnić dostęp TP do wody pitnej podczas pracy

Zapewnić terminową wypłatę wynagrodzenia

**SUGEROWANE ZALECENIA WYDZIAŁU TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI
W RAMACH OBECNEGO PRAWA DO UMIESZCZENIA NA STRONIE MS**

Ogłosić szczegółowe zalecenia Wydziału Tłumaczy Przysięgłych na stronie MS
Zalecić stosowanie Kodeksu tłumacza przysięgłego opracowanego wspólnie z MS
Wyjaśnić sposób obliczania stawki za tłumaczenie ustne, odnosząc ją zawsze do stawki za tłumaczenie na język obcy
Wyjaśnić prawidłowe stosowanie stawki za stawiennictwo i niewykorzystanie TP – 100% stawki za godzinę tłumaczenia ustnego
Wyjaśnić brak obowiązku wykonania dodatkowych egzemplarzy tłumaczenia na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości
Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP do innego miasta
Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP w obrębie miasta (w tym opłata za parking)
Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP z zagranicy
Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP własnym samochodem
Ogłosić nielegalność negocjacji stawek TP przez sądy i prokuratury poniżej wysokości ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości
Ogłosić nielegalność negocjacji stawek TP w ramach zamówień publicznych poniżej wysokości ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości
Ogłosić nielegalność niewypłacania wynagrodzenia TP w terminie
Zalecić kontakt telefoniczny organów wymiaru sprawiedliwości przed zleceniem TP tłumaczenia
Opracować i ogłosić ujednolicone szczegółowe zasady przeprowadzania kontroli TP przez wojewodów

**POSTULATY NT. ZMIAN W ROZPORZĄDZENIU MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
WS. WYNAGRODZENIA ZA CZYNNOŚCI TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO Z 2005 R.**

Ograniczyć stosowanie RMS ws. wynagrodzenia do stron postępowania ws. karnych
Podwyższyć stawki wynagrodzenia TP w stosunku do 2005 r. o 100%
Zrównać stawki za tłumaczenie na polski z tłumaczeniem na obcy
Wprowadzić zasadę sumowania procentowych dodatków do stawek
Przywrócić stawkę za dodatkowe egzemplarze tłumaczenia
Objęcie 25% dodatkiem z § 3 RMS za utrudnienia również tłumaczenie ustne
Rozszerzyć § 3 RMS nt. 25% dodatku za utrudnienia o dialekt, żargon, stare alfabety i tłumaczenie z nagrania (dodatek 25%-100%)
Wyraźnie sformułować w § 6 ust. 1 RMS zasadę liczenia tłumaczenia ustnego zawsze wg stawki za tłumaczenie na język obcy
Ustalić stawkę „ekspresu” za tłumaczenie pisemne w ciągu 24 godzin (niekoniecznie w dniu zlecenia) i odpowiednio przez x dni o objętości nie większej niż 5 stron na dzień
Ustalić stawki jak w trybie przyspieszonym za tłumaczenie ustne wykonane na wezwanie organu w dniu zlecenia
Ustalić stawki jak w trybie przyspieszonym za tłumaczenie ustne w dni ustawowo wolne od pracy i w godzinach nocnych
Ustalić 300% stawki za stawiennictwo w razie niewykorzystania TP
Ustalić stawki za badanie akt sprawy w ramach przygotowania TP do tłumaczenia ustnego

Ustalić stawkę za czas stracony na podróż
Ustalić diety za zlecenia cało- i wielodniowe

POSTULATY NT. NOWELIZACJI USTAWY O ZAWODZIE TP

Utworzyć samorząd zawodowy tłumaczy przysięgłych jako osób zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 Konstytucji RP zgodnie z od dawna wysuwanyymi postulatami środowiska tłumaczy przysięgłych

Przywrócić doroczną indeksację stawek wynagrodzenia za czynności TP - art. 16 ust.2 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego

Dodać w ustawie o zawodzie TP art. 16' nt. zwrotu kosztów podróży, diet i zakwaterowania TP, tj. przepis popierany przez MS w ostatnim projekcie (bezskutecznej) nowelizacji uztp

Znieść obowiązek stwierdzania postaci tłumaczonego tekstu (oryginału lub odpisu) – art. 18 ust. 2 uztp, co nie powinno należeć do obowiązków tłumacza

Zapewnić możliwość zawieszenia działalności TP na własny wniosek – art. 11 uztp

Ustanowić obowiązek podawania pełnych danych kontaktowych TP na liście MS – art. 8 pkt 5 uztp

Zwiększyć liczbę tłumaczy przysięgłych w składzie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do 6 – art. 3 ust. 3.

Tłumacze przysięgli
uczestnicy Krajowego Forum
(lista sygnatariuszy w załączeniu)

Do wiadomości:

Prezes Rady Ministrów, Rzecznik Praw Obywatelskich,
Minister Finansów, Minister Spraw Wewnętrznych.

ODPOWIEDŹ NA LIST OTWARTY DO MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Z datą 22 czerwca 2012 r. sędzia Karol Dalek, zastępca dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej, wystosował do prezesa PT TEPIS w imieniu Ministra Sprawiedliwości odpowiedź na List Otarty skierowany przez Krajowe Forum Tłumaczy Przysięgłych w marcu 2012 r.

„W odpowiedzi na pismo z dnia 19 marca 2012 r., do którego załączono List Otarty wystosowany przez uczestników Krajowego Forum Tłumaczy Przysięgłych pragnę zapewnić, że kwestia statusu tłumaczy przysięgłych jest przedmiotem zainteresowania Ministerstwa Sprawiedliwości. Wyrazem tego zainteresowania było przygotowanie, przy dużym udziale środowiska tłumaczy, ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.). Tworzy ona samodzielny zawód regulowany tłumacza przysięgłego, a jej kształt oraz aktów wykonawczych do niej jest wynikiem kompromisu między postulatami samych tłumaczy, potrzebami wymiaru sprawiedliwości oraz możliwościami budżetu państwa.

Państwa List Otarty jest wyrazem aktywności grupy zawodowej tłumaczy przysięgłych, jej dbałości o warunki pracy oraz troski o odpowiednią współpracę z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Poruszone w liście problemy można pogrupować w trzy podstawowe bloki tematyczne:

- wysokość wynagrodzenia tłumaczy;
- propozycje zmian ustawowych;
- postulaty dotyczące sposobu stosowania przepisów już obowiązujących oraz

- ustanowienia zasad współpracy organów państwa z tłumaczami.

Odnosząc się do kwestii wysokości stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, to podzielać ocenę, że są one niskie, należy wskazać trudną obecnie sytuację budżetu państwa. Wszelkie zmiany polegające na zwiększeniu tych stawek powodowałyby skutki finansowe w postaci wzrostu wydatków. Pokrycie tych skutków finansowych w ramach środków dostępnych w planach finansowych poszczególnych jednostek budżetowych może okazać się bardzo trudne, z uwagi na obowiązywanie reguły wydatkowej, określonej w art. 112 a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), w myśl której kwota wydatków budżetu państwa na zadania publiczne nie może być większa niż kwota środków planowanych na ich realizację w roku poprzednim, powiększona w stopniu odpowiadającym prognozie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych na dany rok budżetowy, powiększonego o punkt procentowy.

Należy jednocześnie zauważyć, że zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów, projekt budżetu państwa na rok 2012 - w związku z utrzymującą się trudną sytuacją budżetu państwa oraz koniecznością intensyfikacji działań mających na celu ograniczenie deficytu budżetowego i długu publicznego, na skutek objęcia Polski przez Komisję Europejską procedurą nadmiernego deficytu - został sporządzony z uwzględnieniem zasady zamrożenia wydatków na wynagrodzenia na poziomie ustawy budżetowej na rok 2011 r. w całej państwowej sferze budżetowej (przy czym uprzednio nastąpiło analogiczne zamrożenie wynagrodzeń w roku 2011 - na poziomie roku 2010).

Mając na uwadze powyższe, w chwili obecnej brak jest możliwości podwyższenia stawek wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych. W wyżej opisanych warunkach - obejmujących obowiązujące regulacje prawne (reguła wydatkowa), jak również konsekwentne działania Rady Ministrów oraz Ministra Finansów mające na celu ograniczenie poziomu wydatków budżetowych, obejmujące m.in. ponowne zamrożenie wynagrodzeń niemal wszystkich grup zawodowych sektora finansów publicznych (jedynym wyjątkiem od tej reguły są nauczyciele, przy czym decyzje w tym zakresie wynikają z odrębnych uwarunkowań) - niemożliwe jest przeprowadzenie zmian legislacyjnych, pociągających za sobą skutki finansowe w postaci wzrostu wydatków budżetowych z tytułu wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych. Powyższe rozważania dotyczą nie tylko podwyższenia stawek określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. z 2005 r. Nr 15, poz. 131, z późn. zm.), ale wszelkich zmian przepisów mogących spowodować zwiększenie wydatków budżetu państwa, np. zrównanie stawek za tłumaczenie na język polski tłumaczeniem na język obcy, rozszerzenie zakresu stosowania dodatku za utrudnienia w tłumaczeniach ustnych, wprowadzenie stawek w trybie przyspieszonym za tłumaczenia ustne wykonane w dni ustawowo wolne od pracy i w godzinach nocnych oraz inne poruszone w punkcie III interpelacji.

W tym miejscu należy zauważyć, że przepisy powołanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości znajdują zastosowanie tylko w przypadku tłumaczeń wykonanych w postępowania prowadzonych na podstawie ustawy na żądanie sądów, prokuratury, Policji i organów administracji publicznej. We wszystkich pozostałych przypadkach stawki ustala umowa między tłumaczem a zleceniodawcą.

Odnosząc się do kwestii terminowego wypłacania tłumaczom wynagrodzenia, zauważyć należy, że wypłata następuje po wydaniu w sprawie, w której tłumacz dokonywał czynności, prawomocnego postanowienia o przyznaniu takiego wynagrodzenia z określeniem jego wysokości. Zrozumiałe jest więc, że pomiędzy datą złożenia przez tłumacza wniosku o wypłatę wynagrodzenia za wykonaną pracę wraz z rachunkiem a jego wypłatą upłynąć musi pewien okres niezbędny do wydania postanowienia w tym przedmiocie, jego doręczenia, uprawo-

mocnienia, a następnie przekazania do wypłaty odpowiedniej komórce finansowej sądu. Ponadto, w przypadku zaskarżenia takiego orzeczenia, konieczność rozpoznania wniesionego środka odwoławczego powoduje dodatkowe wydłużenie czasu realizacji przedmiotowych należności.

Przechodząc do poruszonej w interpelacji propozycji zmian w przepisach dotyczących tłumaczy przysięgłych należy stwierdzić, że pierwszy z postulatów, czyli utworzenie samorządu zawodowego tłumaczy przysięgłych jako zawodu zaufania publicznego w myśl art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest sprzeczny z realizowaną przez Radę Ministrów polityką deregulacji. Stworzenie samorządu zawodowego z obowiązkową przynależnością wszystkich tłumaczy przysięgłych wprowadzałoby dodatkowe ograniczenie w dostępie do tego zawodu, podobnie zresztą jak zwiększenie liczby tłumaczy w składzie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej. Jej dzisiejszy skład, w którym łączona jest kompetencja tłumaczy praktyków, przedstawicieli nauki delegowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz delegowanych przez Ministra Sprawiedliwości osób posiadających oprócz znajomości języków obcych także wiedzę prawniczą, w optymalny sposób pozwala na ocenę umiejętności kandydatów do zawodu tłumacza przysięgłego.

Na aprobatę natomiast zasługuje postulat zapewnienia możliwości zawieszenia tłumacza w obowiązkach na wniosek samego tłumacza. Obecnie przepisy tego nie przewidują, a zdarzają się sytuacje, na przykład związane z dłuższym wyjazdem lub chorobą i rekonwalescencją, kiedy tłumacz powinien mieć możliwość zgłoszenia wniosku o zawieszenie w czynnościach. Tego rodzaju zmiana zostanie uwzględniona przy okazji kolejnej nowelizacji ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Odnosząc się do pozostałych postulatów Forum Tłumaczy Przysięgłych, dotyczących zamieszczenia na stronie internetowej Ministerstwa zaleceń, wyjaśnień i interpretacji przepisów dotyczących tłumaczy przysięgłych, to możliwość ich realizacji napotyka na istotne utrudnienia wynikające z usytuowania władzy wykonawczej wobec władzy sądowniczej. Względ na obowiązujące w tej materii uregulowania prawne powoduje, że np. postulat wyjaśniania zasad prawidłowego stosowania stawki za stawiennictwo tłumacza przysięgłego wymagałby dokonania wykładni prawa, w sytuacji, gdy Ministerstwo Sprawiedliwości nie posiada kompetencji do powszechnie obowiązującej interpretacji przepisów.

W zakresie poprawy kultury współpracy organów procesowych z tłumaczami, należy zgodzić się, że odpowiednie warunki pracy mają istotny wpływ na jakość uzyskiwanych efektów i znajdują później odzwierciedlenie w sprawiedliwych orzeczeniach. Dlatego, w celu realizacji tego postulatu rozważone zostanie wystąpienie przez Ministerstwo Sprawiedliwości do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury z sugestią uwzględnienia w programie szkolenia aplikantów, sędziów i prokuratorów pragmatyki współpracy z tłumaczami.

Pragnę podkreślić, że Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega istotną pozycję tłumaczy przysięgłych w wymiarze sprawiedliwości i ze zrozumieniem oraz uwagą przyjmuje poglądy wyrażane przez stowarzyszenia grupujące tłumaczy. Jednakże proces realizacji zamierzeń Ministra Sprawiedliwości i postulatów płynących ze strony przedstawicieli instytucji wspierających wymiar sprawiedliwości winien uwzględniać zarówno literę prawa, jak i możliwości finansowe państwa.”

KONFERENCJA CZESKIEJ IZBY TŁUMACZY SĄDOWYCH W PRADZE

Z okazji XV-lecia swego powstania Izba Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej zorganizowała pod auspicjami Ministra Sprawiedliwości jubileuszową konferencję międzynarodową na temat „Doskonalenie zawodowych kwalifikacji tłumaczy sądowych: nowe techniki translatorskie” w dniach 3 i 4 lutego 2012 r.

W przeddzień konferencji, wieczorem 2 lutego, na uroczystym wieczorze inauguracyjnym Eva Gorgolova, prezes Izby, powitała gości i delegatów licznych stowarzyszeń krajów europejskich, po czym zaprosiła na przeuroczy spektakl z udziałem młodych tłumaczy języka migowego. Młodzi, niezwykle sympatyczni i utalentowani muzycznie tłumacze śpiewali piosenki o ich solidarności z niesłyszącymi i tłumaczyli teksty piosenek na język migowy. Było to piękne i wzruszające.

W części inauguracyjnej konferencji udział wzięli przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Komisji Europejskiej, Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA, Instytutu Translatoryki Uniwersytetu Karola w Pradze i innych uniwersytetów. W obradach wystąpili eksperci nowych technik translatorskich i ich upowszechniania. Drugi dzień obrad został poświęcony przeglądowi zasad wynagradzania tłumaczy sądowych w różnych krajach Unii, z czego wynikał wniosek, że we wszystkich krajach niskie stawki urzędowe wymagają od dawna podwyżki, zaś starania o nie wymagają międzynarodowej solidarności tłumaczy.

Polskę reprezentowały przedstawicielki Towarzystwa TEPIS: prezes dr Danuta Kierzkowska, sekretarz generalny Dorota Staniszevska-Kowalak i wiceprezes Zofia Rybińska, która była również przedstawicielem Stowarzyszenia EULITA jako jego wiceprezes. O czeskich tłumaczach sądowych i konferencji w Pradze - więcej w dziale „Tłumacze na świecie”. (DK).

TŁUMACZE PODCZAS EURO 2012

Janusz Poznański

Do postępowania karnego z udziałem pseudokibiców, w tym obcojęzycznych, podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012 sądy, prokuratura i Policja przygotowywały się od dawna. Organizowane były liczne narady i szkolenia, na które Sąd Okręgowy w Warszawie i Komenda Stołeczna Policji (KSP) zapraszali także przedstawiciele naszego Towarzystwa.

Również Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS przeprowadziło serię szkoleń dla tłumaczy. W Warszawie na dwóch repetytoriach omówiliśmy czynności dochodzeniowo-śledcze wykonywane przez Policję, udział sądu w postępowaniu przygotowawczym, przebieg rozprawy sądowej głównej w sprawach o przestępstwa i wykroczenia, a na kolejnych dwóch przeprowadziliśmy szkolenia w tłumaczeniu na odległość przy użyciu urządzeń do wideokonferencji.

Zamieściliśmy ponadto na stronie internetowej siedem najczęściej występujących pism procesowych i sądowych w języku polskim oraz ich odpowiedniki w wielu językach urzędowych państw UE, a także w niektórych innych językach (są to tzw. teksty paralelne). Pisma te umożliwiły tłumaczom indywidualne przygotowanie się do przekładu. Pisma paralelne przydadzą się w przyszłości podczas każdego postępowania karnego.

W opracowaniu tego wartościowego materiału uczestniczyło wielu tłumaczy z Polski i z zagranicy, którym składam raz jeszcze wyrazy podziękowania. Liczę na to, że do grona współtwórców dołączą tłumacze języków, w których pismami procesowymi jeszcze nie dysponujemy.

W Krakowie przedstawiciele Policji wzięli udział w kwietniowym Repetitorium zorganizowanym przez Małopolskie Koło PT TEPIS. W ten sposób tłumacze, nie tylko przysięgli, mieli okazję wzbogacić swoją wiedzę o wymagania i oczekiwania, jakie mają wobec nich uczestnicy i prowadzący postępowanie.

Również w ramach przygotowań do Euro 2012, na prośbę KSP członkowie eksperci PT TEPIS zweryfikowali tłumaczenia na kilka języków obcych tekstów najważniejszych pouczeń prawnych. Dla tłumaczy zainteresowanych udziałem w czynnościach podczas Euro 2012 Komenda Stołeczna Policji zorganizowała dwa spotkania, podczas których mł. insp. Grzegorz Kozłowski oraz mł. asp. Marcin Pietrzela przeprowadzili m.in. szkolenie na temat postępowania karnego.

Tłumacze, którzy nie wyjechali na urlop, mieli dobrą okazję doskonalenia swoich umiejętności podczas postępowań wyjaśniających prowadzonych przeciwko sprawcom wykroczeń oraz postępowań przygotowawczych przeciwko sprawcom przestępstw, także podczas postępowania przed sądem. Mnie 14 czerwca zaproszono do jednego z warszawskich sądów. Przyjechałem ok. godz. 18.40. Przed salą rozpraw kłębił się spory tłumek – byli świadkowie, policjanci, adwokaci, funkcjonariusze Straży Granicznej, dziennikarze, operatorzy TV. Konwój policyjny wprowadził oskarżonych. Adwokat (obrońca z urzędu), który nie miał wcześniej możliwości rozmowy z klientem, od razu na korytarzu odbył, za moim językowym pośrednictwem, naradę z rosyjskim oskarżonym w sprawie ustalenia linii obrony. Wkrótce protokolantka wywołała sprawę i konwój wprowadził na salę rozpraw pięciu oskarżonych - czterech Polaków i wspomnianego Rosjanina.

Dwu z oskarżonych wyróżniało się koszulkami. Koszulka dwudziestoletniego Polaka miała z przodu napis: „Bóg, Honor, Ojczyzna”, a koszulka Rosjanina - z przodu portret cara Mikołaja II Romanowa, a na plecach: „Jesteśmy Rosjanami. Bóg jest z nami”. Pierwszy był „napakowany” i ostrzyżony „na tyso”, drugi – umięśniony średnio, ale wysportowany. Rosjanin widząc, że przyglądam się napisowi na jego koszulce, wyjaśnił mi, że mimo, że jest to niezgodne z pisownią rosyjską, to słowo «*русские*» pisze zawsze wielką literą. Poinformowałem go zatem, że w Polsce słowo „Rosjanie” też zawsze piszemy wielką literą, podobnie zresztą jak nazwy innych narodowości.

Z wniosku Policji o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym, który jest odpowiedziem aktu oskarżenia, dowiedziałem się, że: (*imię i nazwisko*) „... w dniu 12 czerwca 2012 r. w Warszawie przy Rondzie Charlesa de Gaulle’a brał czynny udział w zbiegowisku, wiedząc, że jego uczestnicy dopuszczają się gwałtownego zamachu na osoby udające się na Stadion Narodowy w Warszawie w związku z mającym się odbyć meczem piłki nożnej pomiędzy reprezentacjami Polski i Rosji, biorąc udział w imprezie masowej „Euro 2012” w ten sposób, że był w grupie kibiców, którzy brali udział w bójce, gdzie uderzali pięściami, kopali, rzucali race i inne przedmioty oraz wykrzykiwali słowa powszechnie uznane za obelżywe, przy czym działali publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie dla porządku publicznego, tj. o czyn z art. 254 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.”

Rosyjski kibic dysponował już pisemnym tłumaczeniem tego wniosku na język rosyjski. W swoich wyjaśnieniach oskarżeni byli zgodni. Polscy oświadczyli, że zostali sprowokowani, napadnięci i pobici przez rosyjskich kibiców, a rosyjski, że on i jego koledzy zostali sprowokowani, napadnięci i pobici przez polskich kibiców.

W sprawie zeznawało czterech policjantów, którzy opisali przebieg zdarzenia, a także udział w nim każdego z oskarżonych oraz okoliczności jego zatrzymania.

Gdyby oceniać wynik spotkania „Pod Palma” (tam gdzie na skrzyżowaniu Alei Jeruzolimskich i Nowego Świata w Warszawie zainstalowana jest ogromna sztuczna palma), to moim zdaniem było to 3:1 dla polskiej strony (biorę pod uwagę otarcia naskórka i stopień zniszczenia ubrań). Gdyby nie to, że spotkanie zostało przerwane, to wynik mógłby być jeszcze wyższy. Z drugiej strony należy uczciwie przyznać, że polskim zawodnikom było łatwiej, ponieważ grali na swoim boisku i mieli znaczną przewagę liczebną.

Jeśli chodzi o samo tłumaczenie, to w tekście z cytowanego wniosku o rozpoznanie sprawy były miejsca dość trudne. Przebieg większej części rozprawy, tj. wyjaśnienia czterech oskarżonych i zeznania czterech świadków, trzeba było tłumaczyć oskarżonemu Rosjaninowi techniką symultaniczną szeptaną. A ponieważ rozprawa trwała kilka godzin, było to dość męczące. Konsekwentnie tłumaczyłem przesłuchanie Rosjanina: dla sądu - na język polski, a dla oskarżonego - na rosyjski.

Wszyscy oskarżeni zostali uznani za winnych i sąd wymierzył im karę po 8 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu (tzn. „w zawiasach”) oraz karę grzywny w wysokości 8.000 złotych, muszą też pokryć koszty postępowania sądowego w wysokości 1.390 złotych. Dla młodego, bitnego człowieka, kara nie będzie dotkliwa. Innego zdania mogą być jego rodzice, ponieważ jest na ich utrzymaniu. Rosjanin ma wyższe wykształcenie i dobrze zarabia, zapłaci więc sam. Na razie nie miał takiej możliwości, gdyż po wyjściu z sali rozpraw został przejęty przez Straż Graniczną, która przeprowadziła postępowanie deportacyjne i odstawiła go do granicy. Ale w ślad za nim już zostało wysłane wezwanie do uiszczenia opłaty.

Kiedy po północy wychodziłem z sądu, pomyślałem sobie, że gdyby na rozprawę wezwano tłumaczkę, przy czym niezmotoryzowaną, to dla niej nocna podróż przez miasto mogłaby być niebezpieczna. Będziemy się domagali, aby w takiej sytuacji tłumacze mogli wracać do domu taksówką na koszt sądu.

Podsumowując, można powiedzieć, że brak skarg ze strony zarówno instytucji wymiaru sprawiedliwości, jak i tłumaczy, świadczy o tym, że problemy, jakie sprawili nam niesforni kibice, zostały rozwiązane skutecznie.

I na zakończenie jeszcze jedna sprawa. W dniu rozprawy przyjechałem do sądu po południu, gdy był już zamknięty dla zwykłych obywateli. Nie zostałem wpuszczony, ponieważ nie mogłem okazać legitymacji tłumacza przysięgłego (legitymacje takie nie istnieją). Konieczna była interwencja sekretariatu sądu. Nie stało się nic strasznego, poza tym, że musiał czekać na mnie sąd i 20 uczestników rozprawy.

Natomiast poważny problem może pojawić się podczas postępowania przygotowawczego. Tam policjant, sądząc że ma do czynienia z tłumaczem przysięgłym, może dopuścić do tłumaczenia, a co za tym idzie, do tajemnicy śledztwa, osobę oddelegowaną przez przestępców. Nietrudno sobie wyobrazić, jakie mogą być tego konsekwencje. Jedno z praw Murphy’ego przestrzega: „Jeśli może zdarzyć się coś złego, to się zdarzy”.

REPETYTORIA I WARSZTATY DLA TŁUMACZY W WARSZAWIE, BIAŁYMSTOKU, SZCZECINIE, SOSNOWCU, KRAKOWIE I WROCŁAWIU W PIERWSZEJ POŁOWIE 2012 R.

Poniżej przytaczamy z obowiązku kronikarskiego wszystkie akcje doskonalenia zawodowego tłumaczy, które były organizowane przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego w Warszawie oraz Zarządy Kół PT TEPIS w innych miastach w pierwszej połowie 2012 r. Repetytoria i warsztaty są zestawione w porządku chronologicznym.

Kolegium Doskonalenia Zawodowego zorganizowało w pierwszych miesiącach 2012 roku Laboratorium „Tłumaczenie na odległość i notacja” w dniach 15 i 16 stycznia w Warszawie oraz dwa Repetytoria dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych: XVIII TRPS - 28 stycznia 2012 r. i XIX RTPS – 10 marca 2012 r. w salach Biblioteki Narodowej w Warszawie przy al. Niepodległości 213.

Z inicjatywy **Podlaskiego Koła** PT TEPIS w dniu 23 marca 2012 r. odbyło się Drugie Białostockie Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku przy ul. Mickiewicza. Tematem Repetytorium był przebieg rozprawy sądowej głównej w sprawach o przestępstwa i wykroczenia oraz notacja w tłumaczeniach ustnych .

Pomorskie Koło PT TEPIS zorganizowało 2 kwietnia 2012 r. Warsztaty dla Tłumaczy w ramach „Aktywnych Poniedziałków” w Sali Kominkowej Klubu 13 Muz przy ul. Żołnierza Polskiego w Szczecinie. Tematem Warsztatów był udział tłumacza przy czynnościach notarialnych – typowe procedury i dokumenty.

Górnośląskie Koło PT TEPIS było organizatorem IX Górnośląskiego Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych, które odbyło się 20 kwietnia 2012 r. na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego przy ul. Grota Roweckiego 5 w Sosnowcu. Temat obrad były procedury, typowe dokumenty oraz udział tłumacza w postępowaniu na zlecenie prokuratury.

Sumptem Zarządu **Małopolskiego Koła** PT TEPIS w dniu 28 kwietnia 2012 r. odbyło się XIII Krakowskie Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych w salach konferencyjnych SDH „Jubilat” w Krakowie przy al. Krasińskiego 1 /2. Program obrad obejmował omówienie udziału tłumaczy w postępowaniu przygotowawczym i sądowym w związku z zagrożeniami występującymi przy organizacji imprez masowych.

Dolnośląskie Koło PT TEPIS zorganizowało 18 maja 2012 r. Xiv Dolnośląskie Warsztaty dla Tłumaczy w salach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Wrocławiu przy ul. Łaciarskiej 28. Podczas obrad omawiano problemy tłumaczy ze współczesną polszczyzną oraz procedury i uczestnictwo tłumaczy w postępowaniach karnych związanych z przebiegiem UEFA Euro 2012.

Niestety **Lubuskie Koło** PT TEPIS z siedzibą w Żarach nie przejawiało w pierwszej połowie 2012 roku żadnej aktywności. Może jesień będzie bardziej sprzyjać lokalnym inicjatywom tłumaczy przysięgłych zamieszkałych w tym regionie.

LABORATORIUM DLA KANDYDATÓW NA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I DLA TŁUMACZY SPECJALISTYCZNYCH 2012/2013 DRUGA EDYCJA

Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS ogłosiło nabór uczestników II. edycji Laboratorium dla Kandydatów na Tłumaczy Przysięgłych i Tłumaczy Specjalistycznych.

Program laboratorium przewiduje 9 zjazdów comiesięcznych po 16 godzin dydaktycznych (ogółem 144 godziny nauki) od października 2012 r. do czerwca 2013 r. w systemie weekendowym, w tym głównie ćwiczenia praktyczne, zajęcia teoretyczne ograniczone są do niezbędnego minimum. Zajęcia odbywają się w Bibliotece Narodowej w Warszawie, Al. Niepodległości 213.

Na ćwiczeniach prowadzonych w formie warsztatów przekładowych, uzupełnianych niezbędnymi komentarzami metodologicznymi, omawiana jest terminologia i frazeologia, a także styl tekstów specjalistycznych danego rodzaju. Tłumaczone są dokumenty urzędowe, pisma sądowe i procesowe, ustne wypowiedzi uczestników postępowania karnego i cywilnego i teksty ekonomiczne. Znaczną część stanowią autentyczne teksty z egzaminów na tłumacza przysięgłego.

Prowadzone są m.in. ćwiczenia z tłumaczenia pisemnego i ustnego (a vista, konsekwentnego i tłumaczenia symultanicznego szeptanego) wymagane na egzaminie dla kandydatów na tłumacza przysięgłego. Praktyczne umiejętności translacyjne pogłębiane są w toku indywidualnej pracy w domu. Samodzielnie wykonane tłumaczenia wskazanych tekstów będą weryfikowane przez prowadzących zajęcia.

Zainteresowanym możemy przekazać, że uczestnicy pierwszej edycji tego Laboratorium w roku 2011/12 ukończyli kurs z pełną satysfakcją, chwalać swoich nauczycieli i organizację zajęć. Oto zdjęcie z uroczystości rozdania świadectw – uczestników grupy angielskiej wraz z osobami prowadzącymi zajęcia.

Zajęcia prowadzą doświadczeni tłumacze przysięgli, w tym nauczyciele akademicki, z udziałem konsultantów – prawników. Uczestnicy: absolwenci studiów wyższych II stopnia dowolnego kierunku oraz praktykujący tłumacze biegle władający językiem obcym oraz polskim. W zależności od liczby zgłoszeń (limit miejsc w grupie -15-17 osób) zajęcia będą

mogły być prowadzone dla grup językowych: angielskiej, francuskiej, niemieckiej, rosyjskiej i włoskiej. Więcej szczegółów na www.tepis.org.pl, e-mail: laboratorium@tepis.org.pl.

ANKIETA „TŁUMACZE PRZYSIĘGLI 2012”

Po zebraniu podstawowych informacji na temat wykształcenia, warunków pracy i wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych na podstawie danych zawartych w podobnej ankiecie dziesięć lat temu, postanowiliśmy te dane zaktualizować i ponownie zaprosić członków Towarzystwa TEPIS, członków innych organizacji i tłumaczy przysięgłych niezrzeszonych do udziału w nowej ankiecie pt. „Tłumacze przysięgli 2012”.

W ankiecie pytamy o staż zawodowy, wiek i płeć, specjalizację translatorską i wykształcenie, jak również o główne źródła dochodu – formę działalności gospodarczej lub stałe zatrudnienie. Pytamy też o możliwości konsultacji ze znawcami przedmiotu, dostęp do informacji o przeznaczeniu tekstu oraz o korzystanie z programów wspomagających tłumaczenie (CAT). Kolejne pytania dotyczą wydajności dziennej tłumacza, wysokości honorarium według cen wolnorynkowych oraz terminowości otrzymywania wynagrodzenia, jak również ogólnej oceny aktualnego statusu tłumacza i jego rangi w społeczeństwie. Ankieta jest anonimowa, jej wypełnienie zajmuje ok. 10 minut. Pełny tekst ankiety znajduje się na stronie www.tepis.org.pl.

Zapraszamy do udziału i z góry dziękujemy za przyczynienie się do wzbogacenia wiedzy na temat faktycznego statusu polskiego tłumacza przysięgłego.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI w 2011 ROKU

Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych w Ministerstwie Sprawiedliwości powołana została z dniem 1 września 2005 r. zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości Nr 59/05/DO z dnia 31 sierpnia 2005 r. (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości Nr 5, poz. 21, z późn. zm.), w oparciu o przepis art. 29 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego* (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.).

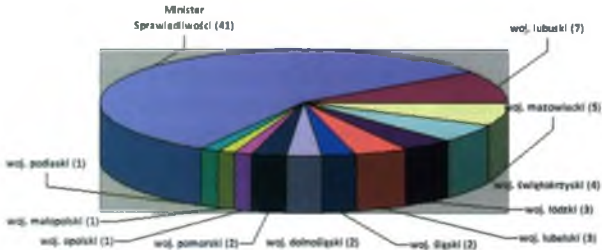
Do zadań Komisji należy, stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, wszczynanie i przeprowadzanie postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub wojewody.

W 2011 roku do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych wpłynęły 72 wnioski, w tym:

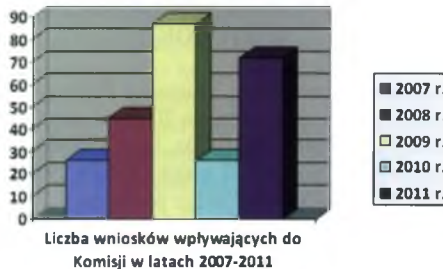
- 41 wniosków od Ministra Sprawiedliwości,
- 31 wniosków od wojewodów, w tym:
 - 7 wniosków od Wojewody Lubuskiego,
 - 5 wniosków od Wojewody Mazowieckiego,
 - 4 wnioski od Wojewody Świętokrzyskiego,
 - 3 wnioski od Wojewody Łódzkiego,

- 3 wnioski od Wojewody Lubelskiego,
- 2 wnioski od Wojewody Śląskiego,
- 2 wnioski od Wojewody Dolnośląskiego,
- 2 wnioski od Wojewody Pomorskiego,
- 1 wniosek od Wojewody Opolskiego,
- 1 wniosek od Wojewody Małopolskiego,
- 1 wniosek od Wojewody Podlaskiego.

Dane dotyczące liczby wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2011 roku zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Stwierdzić należy, że liczba wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2011 roku, jest prawie trzykrotnie większa w porównaniu z 2010 rokiem, w którym wpłynęło 26 wniosków, a także znacznie większa w porównaniu z 2007 i 2008 rokiem, kiedy do Komisji wpłynęło odpowiednio 26 i 45 wniosków. Natomiast warto zauważyć, że liczba wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2011 roku, jest porównywalna z 2009 rokiem, w którym wpłynęło 87 wniosków.

Ponadto w 2011 roku Komisja rozpatrzyła 4 sprawy, które prowadzone były w 2010 roku i zostały przełożone na rok kolejny – we wszystkich tych sprawach orzeczenia zapadły w 2011 roku.

Do końca 2011 roku rozpatrzono łącznie 45 spraw, w tym:

- 4 sprawy z 2010 roku,
- 41 spraw z 2011 roku.

Ponadto 31 spraw rozpatrywanych w 2011 roku zostało przełożonych na kolejny rok. Na dzień 31 stycznia 2012 roku można wyróżnić wśród nich:

- 8 spraw rozpatrzonych przez Komisję w styczniu 2012 roku,

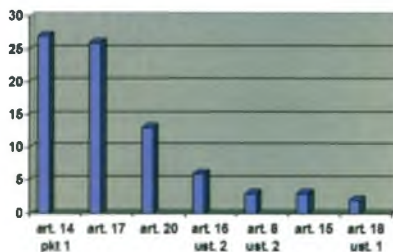
- 23 sprawy, w których terminy rozpraw wyznaczono w lutym, marcu i kwietniu 2012 roku. Wnioski w tych sprawach wpłynęły do Komisji głównie w listopadzie i grudniu 2011 roku.

Spśród 45 spraw rozpatrzonych w 2011 roku przez Komisję

ze względu na zarzuty formułowane we wnioskach można wyszczególnić:

- 27 przypadków naruszenia art. 14 pkt. 1 ustawy - niewykonywania powierzonych tłumaczowi zadań ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa, w tym:
 - 9 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy nie wiązało się z naruszeniem innych przepisów ustawy,
 - 10 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 17 i art. 20 ustawy,
 - 3 przypadki, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 8 ust. 2 ustawy,
 - 4 przypadki, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 17 ustawy,
 - 1 przypadek, w którym naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 15 ustawy,
- 26 przypadków naruszenia art. 17 ustawy - niezgodnego z przepisami ustawy sposobu prowadzenia repertorium, w tym:
 - 9 przypadków, w których naruszenie art. 17 nie wiązało się z naruszeniem innego przepisu ustawy,
 - 10 przypadków, w których naruszenie art. 17 wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 14 pkt 1 i art. 20 ustawy,
 - 4 przypadki, w których naruszenie art. 17 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 14 pkt 1 ustawy,
 - 3 przypadki, w których naruszenie art. 17 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 20,
- 13 przypadków naruszenia art. 20 ustawy, w tym :
 - 3 przypadki, w których naruszenie art. 20 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 17 ustawy,
 - 10 przypadków, w których naruszenie art. 20 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 14 pkt 1 oraz art. 17 ustawy,
- 6 przypadków naruszenia art. 16 ust. 2 ustawy - dot. określonych przez Ministra Sprawiedliwości w rozporządzeniu stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15, przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia,
- 3 przypadki naruszenia art. 8 ust. 2 – obowiązku zgłoszenia zmiany danych objętych wpisem na listę w terminie 30 dni od daty powstania okoliczności uzasadniających zgłoszenie zmiany (wszystkie te przypadki wiązały się z naruszeniem art. 14 pkt 1 ustawy),
- 3 przypadki naruszenia art. 15 ustawy - odmówienia wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej bez podania ważnej przyczyny uzasadniającej odmowę jego wykonania,
- 2 przypadki naruszenia art. 18 ust. 1 ustawy - użycia przez tłumacza przysięgłego do poświadczania tłumaczeń oraz poświadczania odpisów pism pieczęci zawierającej w otoku jego imię i nazwisko, a w środku wskazanego języka, w zakresie którego ma uprawnienia oraz pozycję na liście tłumaczy przysięgłych.

Dane dotyczące liczby rozpatrzonych przez Komisję w 2011 roku spraw pod względem rodzajów naruszeń ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego* zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Z powyższego zestawienia wynika, że najczęściej popełnianym przez obwinionych naruszeniem ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego* w 2010 roku był art. 14 pkt 1 - w sumie 27 przypadków, a zaraz po nim art. 17, tj. 26 przypadków.

Ponadto w 10 przypadkach postawiono po dwa różne zarzuty, zaś w 8 przypadkach postawiono po 3 różne zarzuty.

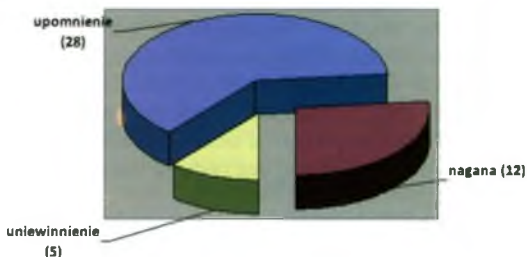
Po przeprowadzeniu rozpraw, które odbywają się w oparciu o przepisy ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, a w sprawach nieuregulowanych stosowane są przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące postępowania uproszczonego, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości uznała winnymi naruszenia obowiązków w sumie 40 tłumaczy przysięgłych.

Wobec uznanych w 2011 r. winnymi 40 tłumaczy przysięgłych Komisja wymierzyła następujące kary:

- 28 przypadków kary upomnienia,
- 12 przypadków kary nagany.

Ponadto po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Komisja uniewinniła 5 obwinionych od zarzucanych im czynów. W przypadku wydanych orzeczeń o uniewinnieniu obwinionych, przesyłając odpis orzeczenia Komisji do Departamentu Organizacyjnego, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych każdorazowo przedstawiała pisemnie najważniejsze motywy zapadłych orzeczeń.

Dane dotyczące rodzajów oraz ilości wydanych przez Komisję w 2011 roku orzeczeń zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Od zapadłych w 2011 r. orzeczeń złożono 2 odwołania do właściwego sądu apelacyjnego, wydziału pracy i ubezpieczeń społecznych, z czego w obu przypadkach Sąd Apelacyjny zmienił uchwałę Komisji z nagany na upomnienie.

Spośród 72 wniosków o wszczęcie postępowania, które wpłynęły do Komisji:

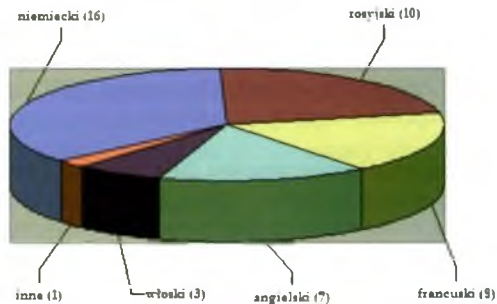
- 41 spraw zostało rozpatrzonych w 2011 roku,
- 8 spraw zostało rozpatrzonych w styczniu 2012 roku,
- 23 sprawy zostały wyznaczone na luty, marzec i kwiecień 2012 roku.

Na dzień 31 stycznia 2012 roku wszystkie orzeczenia Komisji wydane w 2011 roku są prawomocne, oprócz 4 orzeczeń, które oczekują na prawomocność.

Wśród obwinionych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2011 roku tłumaczy przysięgłych ze względu na rodzaj języka można wymienić:

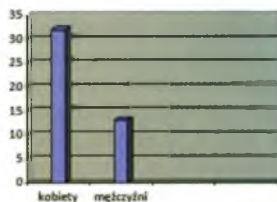
- 16 przypadków tłumaczy przysięgłych języka niemieckiego,
- 10 przypadków tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego,
- 8 przypadków tłumaczy przysięgłych języka francuskiego
- 7 przypadków tłumaczy przysięgłych języka angielskiego,
- 3 przypadki tłumaczy przysięgłych języka włoskiego,
- po 1 przypadku tłumaczy przysięgłych języka greckiego, szwedzkiego, niderlandzkiego, norweskiego, albańskiego, łaciny, arabskiego oraz białoruskiego.

Dane dotyczące tłumaczy przysięgłych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2011 roku ze względu na reprezentowany przez nich rodzaj języka ilościowo zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Wśród 45 obwinionych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2011 roku tłumaczy przysięgłych, ze względu na płeć, można wyróżnić:

- 32 kobiety,
- 13 mężczyzn.

Na dzień 31 stycznia 2012 roku do Komisji wpłynęło 8 nowych wniosków o wszczęcie postępowania, a rozprawy w tych sprawach zostały wyznaczone na marzec i kwiecień 2012 roku.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że wyniki pracy Komisji przedstawiane są na stronach internetowych stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy przysięgłych, w tym stowarzyszenia PT TEPIS i STP oraz w „Biuletynie TEPIS”. Jednocześnie członkowie Komisji, którzy są tłumaczami przysięgłymi, omawiają na stronach internetowych i w „Biuletynie TEPIS” oraz podczas spotkań tłumaczy organizowanych przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego i terenowe Koła PT TEPIS wspólnie z przedstawicielami urzędów wojewódzkich także inne przypadki naruszeń, które były przedmiotem rozpoznawania na rozprawach, oczywiście z pełnym poszanowaniem ochrony danych osobowych stron procesowych. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego zawiera bowiem zamknięty katalog kar i nie przewiduje podawania orzeczeń, które zapadają w formie uchwał, do publicznej wiadomości.

Warszawa, dnia 31 stycznia 2012 r.

UNIJNY PROJEKT „AVIDICUS 2”

Joanna Miler-Cassino

W Biuletynie TEPIS nr 75 informowaliśmy o zakończeniu prac w ramach unijnego projektu Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa pod nazwą „AVIDICUS” (*“Assessment of Videoconference Interpreting in the Criminal Justice System”*, czyli „Ocena przydatności tłumaczenia wideokonferencyjnego w sądowym postępowaniu karnym”) na międzynarodowym sympozjum pt. *„Videoconference and remote interpreting in legal proceedings”* w Londynie w lutym 2011 r. Wyniki wypracowane przez partnerów projektu prowadzonego pod kierownictwem dr Sabine Braun z University of Surrey (Wlk. Brytania), tj. belgijski uniwersytet Lessius Hogeschool, belgijską Policję, holenderskie Ministerstwo Sprawiedliwości, holenderską instytucję Legal Aid Board oraz Towarzystwo TEPIS zaowocowały przyznaniem przez władze Unii Europejskiej środków na kontynuację prac, tym razem w ramach projektu AVIDICUS 2.

Projekt AVIDICUS 2 rozpoczął się we wrześniu 2011 r. Nasze Towarzystwo reprezentują wiceprezes Zofia Rybińska i wiceprezes Joanna Miler-Cassino. W ramach projektu planuje się dalsze badania jakości pracy tłumaczy podczas tłumaczenia na odległość oraz analizy problemów występujących w tłumaczeniu tą metodą, dopracowanie zaleceń i wskazówek w zakresie dobrej praktyki opracowanych wstępnie w ramach programu AVIDICUS 1, a także prowadzenie szkoleń dla praktykujących tłumaczy i adeptów naszego zawodu wspólnie z prokuratorami, sędziami i policjantami.

W ramach prac nad projektem w dniach 15-16 stycznia 2012 r. w Warszawie odbyło się szkolenie pt. „Tłumaczenie na odległość”. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z podstawami teoretycznymi w zakresie tłumaczenia ustnego w sądzie, tłumaczenia na odległość oraz notacji w czasie tłumaczenia ustnego, a także przećwiczyć tłumaczenie na odległość w sprawie karnej w Sądzie Okręgowym w Warszawie przy al. Solidarności 127. Tłumacze uczestniczący w warsztatach za szczególnie cenne uznali ćwiczenia praktyczne polegające na tłumaczeniu na odległość zeznań świadka z wykorzystaniem urządzeń do przeprowadzania wideokonferencji używanych przez sędziów Sądu Okręgowego w ich codziennej pracy.

W dniu 14 września 2012 r. w Paryżu planowane jest pilotażowe wspólne szkolenie dla tłumaczy ustnych oraz pracowników wymiaru sprawiedliwości. W celu uzyskania szczegółowych informacji na temat projektu AVIDICUS 1 i 2 zachęcamy do odwiedzania strony internetowej projektu: <http://www.videoconference-interpreting.net>

PILOT WORKSHOP FOR LEGAL PROFESSIONALS AND LEGAL INTERPRETERS:
**VIDEOCONFERENCING AND INTERPRETING
IN CRIMINAL PROCEEDINGS**

Institut Telecom ParisTech, 46, rue Barrault, 75013 Paris, France

Friday 14th September 2012

Time: 10h30-16h00

Criminal justice services are increasingly turning to videoconference technology as a means of increasing efficiency, in both national and cross-border proceedings. Such proceedings often require an interpreter, leading to a variety of settings. On the one hand, interpreters have to be integrated into video links when a remote participant – such as a witness abroad or a defendant in prison – requires an interpreter. On the other hand, video links can also be used to access an interpreter who is located at a remote site such as a centralised videoconferencing hub. References to ‘remote interpreting’ by video link are incorporated in adopted and emerging European legislation, most notably in Directive 2010/64/EU on the right to interpretation and translation in criminal proceedings.

The pilot workshop, run by the AVIDICUS 2 Project, co-funded by the European Commission Directorate-General Justice (Criminal Justice Programme, Project JUST/2010/JPEN/AG/1558, 2011-2013, see also www.videoconference-interpreting.net), addresses **both legal professionals and legal interpreters** in order to stimulate discussion and joint reflection upon the challenges arising for the different stakeholders.

The workshop will:

- Provide an introduction to current and emerging European legislation relating to the use of video links in criminal proceedings;
- Give an insight into how video links are currently being used in various criminal justice settings in Europe;
- Give the participants an opportunity to observe and participate in role-plays illustrating the combined use of videoconferencing and interpreting in legal communication;
- Provide an opportunity for discussing the challenges arising;
- Provide guidelines on interpreting, and on working with an interpreter, in a videoconference setting, as appropriate.

The workshop will be delivered in English and French.

Materials and refreshments will be provided.

Attendance at the workshop is free; however, spaces are strictly limited, and early registration is therefore highly recommended. If you would like to attend or require any further information, please email training@videoconference-interpreting.net.

Workshop organisers: Dr Sabine Braun and Dr Judith L. Taylor, AVIDICUS 2 Project Centre for Translation Studies, University of Surrey, Guildford GU2 7XH UK
<http://www.surrey.ac.uk/translation> ; <http://www.videoconference-interpreting.net>

Local organisers: Prof Christian Licoppe and Dr Maud Verdier, Institut Telecom ParisTech 46 rue Barrault, 75013 Paris, France <http://www.telecom-paristech.fr>

PROJEKT NORMY ISO/CD 13611
„TŁUMACZENIE USTNE – WSKAZÓWKI
NT. TŁUMACZENIA ŚRODOWISKOWEGO”

Danuta Kierzkowska

W 2009 roku Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna ISO rozpoczęła pracę nad projektem normy ISO/CD 13611 „Tłumaczenie ustne – wskazówki nt. tłumaczenia środowiskowego” (Interpreting — Guidelines for community interpreting) w ramach działalności Komitetu Technicznego ISO TC 37. Prowadzącą projekt jest Claudia Angelelli, publikacja projektu - po jego zatwierdzeniu przez 75% głosujących - jest zaplanowana na 2014 r.

Inicjatywa opracowania normy wyszła od tłumaczy amerykańskich, którzy cierpią na brak w USA podstawowych uregulowań w tym zakresie. Temat jednak wzbudził na świecie wiele kontrowersji, które ożyły tuż przed planowaną na 28 czerwca 2012 r. konferencją grupy roboczej ISO opracowującej ten projekt w Madrycie.

Przedmiotem normy, po ustaleniu terminologii i definicji objętych nią pojęć, są zasady tłumaczenia środowiskowego, jego specyfika, zasady działalności tłumaczy środowiskowych, użytkowników i dostawców ich usług. Norma ma też na celu określenie i dokumentowanie wiedzy, umiejętności sprawnościowych tłumacza środowiskowego oraz jego kwalifikacji technicznych, językowych i interpersonalnych. W dalszej części norma określa odpowiedzialność zleceniodawców usług i ich użytkowników, dostawców usług tłumaczy środowiskowych oraz samych tłumaczy wobec ich klientów i kolegów po fachu. Normę kończy dział poświęcony określeniu roli tłumaczy środowiskowych oraz szerokiego spektrum odmian tego rodzaju tłumaczenia, dziedzin wiedzy i typów aktów komunikacji, które mają miejsce w wykonywaniu tego zadania.

Wszelkie prace normalizacyjne są pożyteczne, zwłaszcza jeśli są prowadzone zgodnie z procedurami stosowanymi przez ISO, które zawsze przewidują udział wszystkich zainteresowanych daną normą. Dlatego ISO i krajowe normalizacyjne instytucje członkowskie ISO zapraszają wszystkich zainteresowanych do opiniowania prowadzonych prac nawet wtedy, gdy jakiś podmiot nie został wcześniej zaproszony do współpracy. Ostatnio gotowość współpracy z ISO zgłosiło również Europejskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych EULITA, aby wziąć czynny udział w tworzeniu i opiniowaniu prac nad tą normą na dalszych etapach, z góry przestrzegając autorów projektu przed kolizją z prawem poszczególnych krajów.

Trzeba bowiem wiedzieć, że tłumaczenie sądowe jest jednym z wielu innych rodzajów tłumaczenia środowiskowego. We wstępie do normy ISO/CD 13611 dowiadujemy się co prawda, że autorzy projektu są świadomi, że jakaś część pracy tłumaczy sądowych jest regulowana prawem krajowym, w różnych państwach w nieco inny sposób. Mimo to jednak są wątpliwości co do tego, czy norma ta nie spowoduje kolizji z prawem różnych krajów. Dlatego władze ISO po konferencji w Madrycie rozważają cofnięcie projektu na poprzedni etap w celu dopracowania go lub przesunięcia na kolejny etap ankiety międzynarodowej.

Członkiem ISO jest również Polski Komitet Normalizacyjny, w którym normami ISO/ zajmuje się Komitet KT 256 ds. Terminologii, Innych Zasobów Językowych i Zarządzania Treścią. Przewodniczącą KT 256 jest Monika Popiołek, zastępcą przewodniczącego – dr Mariusz Górnicz, sekretarzem – Radosław Pyra. Członkiem tego Komitetu – obok UW, UJ, PAN i PSBT - jest również PT TEPIS, którego przedstawicielem jest dr Tomasz Borkowski, terminolog, znany jako autor słownika pt. *Polsko -angielski słownik terminologii prawnej 'Polterm'*. Mamy więc szansę śledzić przebieg dalszych prac nad tą wielce skomplikowaną, trudną, lecz ważną w naszym zawodzie normą.

WARSZTATY „TRAFUT“ W MADRYCIE I HELSINKACH

Zofia Rybińska

Madryt i Helsinki to - po Lublanie - kolejne stolice europejskie, w których odbyły się drugie i trzecie Warsztaty TRAFUT - projektu Unii Europejskiej pn. „Training for the Future”. Projekt, o którym pisaliśmy już w ostatnich dwóch numerach, koncentruje się na niektórych aspektach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym. Warsztaty, organizowane przez partnerów projektu, adresowane są przede wszystkim do przedstawicieli ministerstw sprawiedliwości, policji, organizacji zrzeszających sędziów, prokuratorów, adwokatów, personelu sądowego oraz krajowych stowarzyszeń tłumaczy sądowych.

Do Madrytu zaproszeni zostali przedstawiciele przede wszystkim Bułgarii, Cypru, Grecji, Malty, Portugalii i oczywiście Hiszpanii. W dniach 15 i 16 marca 2012 r. w gościnnym gmachu Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej przy P.^o de la Castellanna zgromadziło się ponad 120 uczestników i zaproszonych gości z tych państw.

Helsinki gościły przedstawicieli z Danii, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Szwecji i Węgier od 13 do 15 czerwca 2012 r. Warsztaty odbywały się w Domu Nauki i Literatury przy ul. Kirkkokatu 6. Warsztaty helsińskie miały bardziej kameralny charakter, gdyż zgromadziły 65 uczestników, co jednak nie przeszkadzało prowadzeniu bardzo żywych dyskusji.

Organizatorzy Warsztatów, a zarazem partnerzy projektu TRAFUT, zadbali o zaproszenie przedstawicieli Komisji Europejskiej, Europejskiego Sądu Praw Człowieka, europejskich organizacji obrońców sądowych (CCBA, ECBA), ekspertów w dziedzinach związanych z postępowaniem karnym oraz tłumaczeniem. Program obejmował sesje poświęcone m.in. historii i treści ww. dyrektywy, jej transpozycji do prawa krajowego, problemom związanym z jakością tłumaczenia, rejestrom tłumaczy, nowoczesnym technikom komunikacji oraz szkoleniu w celu efektywnej komunikacji. Szczegółowy program obu Warsztatów podany jest na stronie www.eulita.eu.

Gospodarze zarówno madryckich, jak i helsińskich Warsztatów - hiszpańskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych APTIJ (Asociación Profesional de Traductores e Intérpretes Judiciales y Jurados) i Fińskie Stowarzyszenie Tłumaczy, SKTL (Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto) - dołożyli wszelkich starań, aby uczestnicy mogli zdobyć potrzebną wiedzę i informacje, wymienić doświadczenia, przedyskutować podobne problemy, jak również, aby mogli miło spędzić czas, podziwiać urok obu stolic i poznać specjały ich kuchni.

Warsztaty w Madrycie i Helsinkach, tak jak pierwsze Warsztaty projektu UE TRAFUT w Lublanie, zakończyły się sukcesem, osiągając zamierzony cel: umożliwiły przedstawicielom zaproszonych państw przedstawienie aktualnej sytuacji, wymianę doświadczeń oraz wspólne wypracowanie optymalnych metod wdrożenia dyrektywy w celu zapewnienia wysokiej jakości tłumaczenia w postępowaniu karnym we wszystkich państwach Unii Europejskiej.

KOMITET DS. TŁUMACZENIA AUDIOWIZUALNEGO MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY

Iwona Mazur

Tłumaczenie audiowizualne (TAW) jest dynamicznie rozwijającą się dziedziną tłumaczenia, zarówno pod względem praktycznym jak i teoretycznym. Polega ono na dostosowaniu produkcji audiowizualnych (takich jak film, program telewizyjny czy przedstawienie operowe) do potrzeb odbiorców docelowych. Do najpopularniejszych rodzajów TAW należą napisy, dubbing oraz wersja lektorska („szeptanka”). W Polsce programy i filmy obcojęzyczne nadawane w telewizji tłumaczone są najczęściej w formie szeptanki, natomiast w kinie dominują napisy, przy czym filmy dla dzieci są dubbingowane.

Oprócz wyżej wspomnianych interlingwalnych form TAW, w ostatnich latach bardzo dynamicznie rozwija się tłumaczenie audiowizualne odpowiadające na potrzeby osób z dysfunkcją wzroku oraz słuchu (zarówno interlingwalne jak i intralingwalne). Osoby niewidome i słabowidzące mogą coraz częściej skorzystać z audiodeskrypcji, czyli słownego opisu zdarzeń wizualnych, takich jak film, wystawa, przedstawienie teatralne czy wydarzenie sportowe. Audiodeskrypcja zawiera informacje niezbędne do zrozumienia danego dzieła, np. opis kostiumów, scenografii, kolorów, wyrazu twarzy i gestów bohaterów, wykonywanych przez nich czynności. Natomiast osoby niesłyszące i niedosłyszące mogą oglądać produkcje audiowizualne przy pomocy dla nich przeznaczonych napisów, które oprócz kwestii wypowiedzianych przez bohaterów zawierają także informacje o dźwiękach pozawerbalnych, takich jak piosenka w tle czy dźwięk dzwonka do drzwi.

Przedmiotem prac Komitetu jest tak rozumiane tłumaczenie audiowizualne. W kadencji 2010-2012 jego członkami byli: Jan-Louis Kruger (przewodniczący), Aline Remael, Gabriela Scanduri, Maria Victoria Tuya, Jaana Wiik oraz niżej podpisana (jako przedstawiciel TEPIIS).

W minionej kadencji Komitet przedłożył raport na temat jakości tłumaczenia audiowizualnego, sporządzony przez Aline Remael na podstawie referatów wygłoszonych na konferencji *Media for All*, która odbyła się w 2009 roku w Antwerpii. Ponadto Komitet przygotował listę rozwiązań prawnych dotyczących kwestii związanych z TAW, obowiązujących w różnych krajach. Staną się one przedmiotem raportu, który zostanie umieszczony na stronie FIT. Poza tym Komitet zaangażowany jest w tworzenie swojej strony internetowej. Prace w tym zakresie obejmują ustalenie zasad umieszczania informacji na stronie, tworzenie zawartości oraz identyfikowanie luk na stronie European Association for Studies in Screen Translation

ESIST, tak aby nie powielać tych samych informacji. W chwili obecnej Komitet finalizuje propozycję zawartości swojej strony internetowej, która dostępna będzie w języku angielskim, z opcją tłumaczenia na inne języki. Proponowana zawartość obejmuje podstawowe informacje o różnych formach tłumaczenia audiowizualnego, łączy do dokumentów dotyczących TAW, a także do stron organizacji zajmujących się tłumaczeniem, takich jak European Society for Translation Studies EST, ESIST czy Transmedia.

Strona będzie obejmowała m.in. następujące działy: programy szkolenia tłumaczy audiowizualnych i instytucje oferujące takie szkolenie, będące w toku badania nad TAW, wyniki badań, artykuły oraz bibliografie w zakresie TAW, wytyczne dla różnych form tłumaczenia audiowizualnego, kwestie legislacyjne, TAW w kontekście międzynarodowym oraz dokumenty do dyskusji. Ostatni z wymienionych działów znajdzie się również na planowanej stronie na Facebooku, gdzie praktycy i teoretycy tłumaczenia audiowizualnego będą mogli brać udział w dyskusji na temat kwestii związanych z TAW.

W minionej kadencji mój udział w pracach Komitetu, w którego skład weszłam z rekomendacją PT TEPIS, polegał na dostarczaniu informacji na temat tłumaczenia audiowizualnego w Polsce, pomocy przy redagowaniu dokumentów sprawozdawczych oraz na pełnieniu funkcji łącznika między Komitetem a ESIST, gdzie jestem członkiem zarządu, tak aby prace obu organizacji nie dublowały się.

W przyszłej kadencji Komitet planuje uruchomienie swojej strony internetowej na stronie FIT oraz uruchomienie strony na Facebooku i stworzenie na obu stronach forów dyskusyjnych dotyczących zagadnień związanych z tłumaczeniem audiowizualnym oraz nawiązanie bliższej współpracy z ESIST oraz organizatorami konferencji *Languages and the Media*.

*dr Iwona Mazur, członek PT TEPIS
Zakład Studiów nad Przekładem, Instytut Filologii Angielskiej
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Oto problemy, z jakimi na co dzień spotykają się tłumacze przysięgli, zwracają do nas o poradę. W konsultacji z Wydziałem Tłumaczy Przysięgłych MS, Departamentem Legislacyjno-Prawnym MS, doradcami podatkowymi lub innymi znawcami przedmiotu, udzieliliśmy odpowiedzi w następujących kwestiach. Nie cytujemy poszczególnych pytań, zakładając, że nie są konieczne do zrozumienia odpowiedzi, której temat sygnalizujemy w podtytule. Tematy zebrała i opracowała Danuta Kierzkowska, inni autorzy są wymienieni pod tekstami ich artykułów.

Deregulacja zawodu tłumacza przysięgłego? Śledzimy sytuację, na temat której nieoficjalnie nam wiadomo z dobrze poinformowanych źródeł, że temat tłumaczy przysięgłych został wywołany, ale nie znosi się na potraktowanie go obszernie w kontekście deregulacji innych zawodów, ponieważ chronią nas nie tylko konwencje międzynarodowe nt. prawa człowieka do rzetelnego procesu, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 2010/64/UE ws. prawa do tłumaczenia pisemnego i tłumaczenia ustnego w postępowaniu karnym, lecz również fakt, że właściwie deregulacja naszego zawodu już nastąpiła 1 lipca 2011 r. przez obniżenie wymagań dla kandydatów na TP, którzy od tego czasu już nie muszą legitymować się w przypadku niefilologów studiami podyplomowymi, zaś w przypadku studiów magisterskich - studiami filologicznymi, zaś stawki TP są tak niskie, że żadna deregulacja w tym zakresie nie jest tu potrzebna, żeby przeciwdziałać zawyżonym cenom za usługi - jak to ma miejsce w innych zawodach. Można oczekiwać drobnych zmian, dotyczących np. ułatwień wpisu na listę TP i ograniczenia formalności dla kandydatów na TP.

Niezwłoczna wypłata należności tłumacza przysięgłego. Kwestię tę reguluje ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. 2010.90.594) jak następuje:

Art. 93. 1. Należności świadków, biegłych, tłumaczy i stron przyznaje i ustala sąd lub referendarz sądowy.

2. Przyznaną należność należy wypłacić niezwłocznie. W wypadku niemożności niezwłocznej wypłaty należność przekazuje się przekazem pocztowym lub przelewem bankowym bez obciążania świadka, biegłego lub tłumacza opłatą pocztową lub kosztami przelewu.

Omawiają tę kwestię również Antoni Górski i Lech Walentyłowicz w „Komentarzu do art. 93 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (wg stanu prawnego na dzień 31.10.2007 r.). Oto ich komentarz:

1. Organem orzekającym o należnościach wymienionych w art. 85-91 ustawy jest sąd lub referendarz sądowy mający tu kompetencje sądu (art. 47 k.p.c.).

2. Artykuł 93 ust. 1 mówi o "przyznaniu" i "ustaleniu" należności, ale jest to jedna czynność objęta jednym orzeczeniem. Ustalenie należności mieści się w fazie kontroli wniosku osoby uprawnionej i stanowi przesłankę orzeczenia przyznającego należność w całości lub w części. Możliwa jest też odmowa przyznania należności, np. w razie spóźnienia wniosku (art. 92 ust. 2 ustawy).

3. Przyznaną należność należy wypłacić niezwłocznie w kasie sądu bądź - w razie niemożności - przekazać nieodpłatnie przekazem pocztowym lub przelewem bankowym.

Niewystarczająca wysokość zaliczki nie może opóźnić wypłaty; dopłata następuje wówczas z zasobów budżetowych sądu i jest rozliczana później w trybie art. 113 ustawy. Może również zdarzyć się potrzeba rozliczenia wydatku po zakończeniu postępowania sądowego, przy zastosowaniu art. 108¹ k.p.c. (w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy).

4. Orzeczenia o należnościach osób uprawnionych są zaskarżalne (por. uwagi do art. 87-89 ustawy oraz orzeczenia SN z dnia 7 listopada 1974 r., II CZ 194/74, OSPiKA 1975, nr 9, poz. 205 i z dnia 6 grudnia 1988 r., III CZP 95/88, OSNCP 1989, nr 12, poz. 203).

Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie (art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c.), a na orzeczenie referendarza sądowego - skarga (art. 398²² k.p.c.).

Do 2004 r. wśród wymienionych w dekrete z 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym figurowali również tłumacze przysięgli, ale na mocy ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego wykreślono ich z tego dekretu z zamiarem umieszczenia w innych, niestety nie stworzonych dotąd przepisach. Jednak, właśnie z tego powodu –

to jest z powodu luki w prawie – należy się powoływać na ten dekret jako przepis analogiczny, który – z braku innych – powinien brzmieć z czasem co najmniej tak samo: :

Art. 15. ⁽⁷⁾ 1. *Należności świadków, biegłych i stron przyznaje i ustala sąd, a na rozprawie przewodniczący kompletu orzekającego. W przypadkach zgłoszenia żądania po zakończeniu rozprawy należności może przyznać i ustalić także kierownik sądu.*

2. *Przyznaną należność należy wypłacić niezwłocznie w razie niemożności niezwłocznej wypłaty - należność przekazuje się pocztą bez obciążenia opłatą pocztową świadka, biegłego lub strony. (Opr. B. Cieślak, MS)*

Zwrot kosztów podróży tłumacza przysięgłego. Podstawą prawną do zwrotu kosztów podróży w sprawach cywilnych jest art. 89 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, gdzie koszt podróży figurują *expressis verbis*, zaś w sprawach karnych - art § 1 pkt 2 i pkt 7, gdzie jest mowa o „należnościach”, jednak sądy rozumieją przez to zwrot kosztów podróży. Intencją ustawodawcy (MS) jest doprecyzowanie definicji „należności” w odniesieniu do tłumaczy przysięgłych, ale słyszymy o tym już wiele lat, bezskutecznie. Można więc - i należy - powoływać się na analogię do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz na powszechną praktykę sądów w tym zakresie.

Stawka za tłumaczenie ustne w sądzie. Tłumaczka przysięgła wniosła zażalenie na postanowienie sądu o następującej treści: „Moim zdaniem Sąd źle zinterpretował przepis pkt 6 ust. 1 rozporządzenia MS ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, który brzmi: „1. Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza wynosi stawkę za stronę tłumaczenia określoną w § 2 ust. 1 i 2 powiększoną o 30% ...”. Przepis ten nie precyzuje, który z języków powinien być wskazany na rachunku tłumacza, ponieważ dotyczy zarówno tłumaczenia na język polski, jak i tłumaczenia z języka polskiego na obcy. Podczas rozprawy sądowej tłumaczyłam zarówno na język polski, jak i z polskiego na obcy, ponieważ akt komunikacji, w którym uczestniczy tłumacz, zawsze wymaga jego udziału w obu kierunkach tłumaczenia. Wobec powyższego proszę o wypłacenie należnego mi wynagrodzenia zgodnie ze złożonym przeze mnie rachunkiem.” Sąd uznał zażalenie i wypłacił tłumaczce należne jej wynagrodzenie.

Umowy nie do przyjęcia przez tłumaczy przysięgłych. Komendant Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie oferuje tłumaczom przysięgłym umowę, która nie powinna być przez nich przyjmowana, ponieważ stawki są niezgodne z rozporządzeniem MS ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Umowa ta jest na wolnym rynku całkowicie poprawna w odniesieniu do tłumaczy nieprzysięgłych. Jednak tłumacz przysięgły nie powinien jej przyjmować, ponieważ obowiązuje go ww. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Oryginał a odpis poświadczony. W Kodeksie tłumacza przysięgłego jasno zdefiniowano pojęcie oryginału. Zawsze było oczywiste, że jeśli mamy do czynienia z poświadczonym odpisem, to w formule poświadczającej należy stwierdzać zgodność tłumaczenia z oryginałem, a nie z poświadczonym odpisem i na dodatek wymienić przez kogo odpis ten został poświadczony, skoro i tak wynika to z treści tłumaczonego pisma. Skoro jednak zapisy ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego rządzą się w tym zakresie inną logiką (a raczej jej brakiem), to powstaje pytanie: dlaczego więc w ślad za zmianami w Kodeksie nie poszły zmiany w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego? Co dają zapisy w § 19. i 20 Kodeksu, jeśli treść art. 18. ust. 2. pozostała w dotychczasowym brzmieniu? Czy w tej sytuacji odmienne zapisy Kodeksu można stosować bez żadnych konsekwencji? W odpowiedzi należy wyjaśnić, że Kodeks nie wyklucza stwierdzenia zgodności tłumaczenia z oryginałem dokumentu w postaci poświadczonego odpisu. Można byłoby tę kropkę nad "i" postawić w Kodeksie, ale nikt na to nie wpadł, ponieważ wszyscy praktykujący tłumacze przysięgli myślą identycz-

nie, natomiast rozróżnianie oryginału od kopii stało się ważniejsze w kontekście skandali, jakie miały miejsce w ostatnich latach.

Tłumaczenie TP na blankiecie firmowym agencji tłumaczeń? Z takimi tłumaczeniami mają do czynienia od dawna nie tylko klienci prywatni, lecz również organy wymiaru sprawiedliwości, które dobrze wiedzą, że osobą uprawnioną do sporządzania tłumaczenia poświadczanego jest tłumacz przysięgły, a nie agencja tłumaczeń. Urzędnikom - wobec częstego otrzymywania tłumaczeń w takiej formie - pewnie ręce opadają i nie potrafią na to skutecznie zareagować. Natomiast motywacja agencji jest oczywista: reklamować się wszędzie, nawet tam, gdzie to nie ma sensu. Można natomiast dziwić się tłumaczom, którzy pozwalają umieszczać swoje tłumaczenia na blankietach firmowych agencji tłumaczeń, ponieważ łatwo mogą spotkać się z zarzutem nieznamośności prawa w zakresie podstawowych zasad wykonywania swojego zawodu. Z drugiej strony nie można powiedzieć, że tłumaczenie poświadczane przez tłumacza przysięgłego zgodnie z prawem traci moc dlatego, że obok jego nazwiska figuruje nazwa agencji, z która ma prawo współpracować. Jest to więc kwestia nie tyle etyki co „estetyki zawodowej”.

Jak Ministerstwo Sprawiedliwości traktuje języki „jugosłowiańskie”? Każdy z języków, jakie wyodrębniły się z dawnego serbskochoorwackiego (lub chorwacko serbskiego) zawsze miały swą specyfikę, zarówno leksykalną, jak i fonetyczną, mimo "ogólnojugosłowiańskich" dążeń do unifikacji. Ostatnie dwadzieścia lat, jakie upłynęły od "demontażu" byłej Jugosławii, to czas tworzenia odrębnych organizmów państwowych, a więc także odrębnych systemów prawnych, w których słownictwo i terminologia specjalistyczna stanowi istotną część. Biorąc także pod uwagę fakt, iż język serbski i czarnogórski używają obok alfabetu łacińskiego także własnej odmiany cyrylicy, której znajomość w Polsce jest już rzadkością, nie powinien dziwić fakt, iż Ministerstwo Sprawiedliwości dla każdego z wymienionych w tytule języków organizuje osobny egzamin.

(Opr. Urszula Dzierżawska-Bukowska)

TLUMACZENIA NA ŚWIECIE

TLUMACZE SĄDOWI REPUBLIKI CZESKIEJ

Alicja Leix i Dorota Staniszevska-Kowalak

Kwestie dotyczące statusu prawnego tłumaczy sądowych w Czechach reguluje ustawa nr 36 z 1967 r. o biegłych i tłumaczach sądowych z późniejszymi zmianami. Postępowanie administracyjne określa obecnie instrukcja Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 2012 r., nr ref. 90/2012-OSD-ZN, o postępowaniu administracyjnym w sprawach dotyczących biegłych i tłumaczy oraz w niektórych innych sprawach. Ciekawostką jest, że termin „tłumacz przysięgły” czy „tłumacz sądowy”, używane w czeskim języku potocznym, nie istnieje w terminologii czeskich aktów prawnych, które używają po prostu terminu „tłumacz” (*tlumočník*) bez przymiotnika. Bliższe informacje można uzyskać np. na stronach *Komory soudních tlumočníků České republiky*, www.kstcr.cz, zrzeszającej czeskich tłumaczy sądowych.

Ostatnio czescy tłumacze śledzą tę stronę bardzo uważnie, ponieważ minister sprawiedliwości zapowiedział wydanie nowej ustawy na 2012 r., ale już teraz na mocy ustaleń poczynionych przez ministra na naradzie z sądami w październiku 2011 r. praktyka w zakresie powoływania nowych tłumaczy sądowych poważnie zmieniła się, a nowa ustawa ma po prostu formalnie potwierdzić ten stan faktyczny.

Wymagania stawiane bowiem kandydatom na tłumaczy sądowych w ustawie z 1967 roku w sposób mało konkretny, zostały wtedy dość precyzyjnie ustalone. W chwili obecnej nie ma co prawda jednej specjalnej szkoły czy egzaminu na tłumacza sądowego, ale kandydat powinien mieć wykształcenie wyższe, uzupełniające studia z zakresu prawa oraz pięć lat praktyki zawodowej.

Uznaje się magisterskie studia translatorskie lub filologiczne, lub też egzamin państwowy na poziomie C2. Cudzoziemiec zamieszkały w Czechach musi mieć wyższe wykształcenie uzyskane w ojczystym kraju oraz określone wykształcenie na kierunku bohemistycznym. Minimum wiedzy prawniczej kandydat uzyskuje w ramach specjalistycznego rocznego studium dla kandydatów na tłumaczy sądowych, organizowanego przez wydziały prawa na Uniwersytecie Karola w Pradze oraz Uniwersytecie Masaryka w Brnie; studium jest zakończone testem i zawiera teoretyczną część prawniczą i praktyczną językową.

Część językowa obejmuje tylko najpopularniejsze języki; w pozostałych przypadkach (np. w przypadku języka polskiego) kandydaci muszą się dokształcać sami, np. na rozmaitych kursach, które organizuje Izba Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej (*Komora soudních tlumočnicků České republiky*). Praktyczne kwestie dotyczące wykonywania zawodu tłumacza kandydaci poznają w ramach specjalnego kursu dla kandydatów na tłumaczy sądowych, zakończonego testem z teorii i praktycznym egzaminem, organizowanego przez Izbę.

Wśród pozostałych wymagań są m.in. co najmniej pięcioletnia praktyka tłumaczeniowa, wypis z rejestru skazanych oraz uiszczenie odpowiednich opłat. Do wniosku zwykle dołącza się listy polecające. Spełnienie wszystkich warunków wymaga więc sporego nakładu czasu, pracy i pieniędzy, a do tego nie jest równoznaczne z wpisaniem kandydata na listę tłumaczy. Sądy biorą bowiem pod uwagę różne kwestie, m.in. liczbę tłumaczy konkretnego języka w danym rejonie. Wniosek może zainteresowany składać wielokrotnie, osobiście lub przez organ władzy państwowej, organizację lub firmę, która go zatrudnia i występuje o ustanowienie go tłumaczem, zawsze do sądu okręgowego w miejscu zamieszkania kandydata.

Stawka wynagrodzenia tłumacza, stosowana w chwili obecnej przez czeskie sądy i inne organy państwowe, wynosi 300 -350 CZK za stronę przekładu lub godzinę tłumaczenia, plus dodatki za pracę w dni wolne itp. (w przeliczeniu na złotówki jest to wprawdzie około 45-50 PLN, ale na czeskie warunki jest to porównywalne z sumą 30-35 PLN w Polsce). Stawki te, niezmienne od lat, są – szczególnie w przypadku tłumaczeń ustnych – bardzo niskie w porównaniu z cenami rynkowymi i trwają starania o ich podwyższenie. (AL)

W lutym 2012 roku Izba Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej zorganizowała w Pradze - z okazji XV-lecia swojej działalności - międzynarodową konferencję poświęconą sprawom związanym z zawodem tłumacza tej specjalności. Niech o randze tej konferencji i, co za tym idzie, rozumieniu znaczenia zawodu tłumacza sądowego w Czechach, zaświadczy kilka następujących faktów.

Miejscem konferencji była Akademia Sądowa w Pradze. Sesję inauguracyjną prowadził ekspert technik komunikacji werbalnej i ekspert sądowy w dziedzinie kryminalistyki ze specjalizacją fonoskopia (identyfikacja osób na podstawie mowy). W panelu i na sali obrad zasiadali: dyrekcja Izby Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej, dyrekcja Akademii Sądowej, prezesi międzynarodowych i narodowych organizacji tłumaczy sądowych, dyrekcja i pracownicy Instytutu Studiów Translatorskich Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu

Karola w Pradze, dyrekcja i pracownicy Instytutu Studiów Translatorskich Wydziału Anglistyki i Studiów Amerykańskich Uniwersytetu w Ołomuńcu, wykładowcy wielu innych czeskich i zagranicznych placówek naukowych prowadzących badania i kształcenie w dziedzinie nauk prawnych, filologicznych, translatorskich, informatycznych itp., wysoko kwalifikowani tłumacze sądowi z różnych państw.

Przy stole prezydialnym od lewej: Zofia Rybińska (Polska), Liese Katschinka (Austria), Christiane Driesen (Niemcy), Kristiina Antinjuntti (Finlandia), Maya de Wit (Holandia).

Na koniec to, co na nas - tłumaczach z Polski - zrobiło naprawdę duże wrażenie. Wcześniej udzieliwszy jubileuszowej konferencji auspicjów, wystąpił i długo przemawiał wiceminister sprawiedliwości Republiki Czeskiej, dr František Korběl. Mówił o tłumaczach z uznaniem, podkreślił, że postrzega ich jako wysokiej klasy specjalistów, że widzi konieczność sprzyjania ich kształceniu i stworzenia godziwych warunków do wykonywania tego zawodu, wskazywał ważne miejsce tłumaczy sądowych w nowoczesnym, europejskim wymiarze sprawiedliwości, mówił o potrzebie i zamiarze zrównania rangi tej grupy zawodowej, wykonującej jakże odpowiedzialną pracę na rzecz wymiaru sprawiedliwości, z rangą notariuszy. Mówił o trwających w Czechach pracach nad nową ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Bardzo spodobał się nam ten budzący zaufanie środowiska tłumaczy wysoki urzędnik państwowy o nowoczesnej mentalności, rozumiejący specyfikę i profesjonalne aspekty tłumaczenia sądowego oraz potrzebę stworzenia lepszych warunków pracy tłumacza sądowego. Oby jego energia i determinacja przyniosły naszym czeskim kolegom pomysły rozwiązania ich problemów, a tłumaczom innych krajów – model do naśladowania. (DSK.)

TŁUMACZE SĄDOWI W ANGLII

Dorota Staniszevska-Kowalak

Od początku 2012 roku angielscy tłumacze sądowi mają poważne kłopoty, o których opowiadali również podczas międzynarodowej konferencji w lutym 2012 r. w Pradze. Ich problem, nagłośniony też w brytyjskich mediach, sprowadza się do walki z nieprzemyślanym działaniem organów wymiaru sprawiedliwości, mającym na celu uzyskanie oszczędności. Rzecz dotyczy podpisania przez rząd w sierpniu 2011 r. ramowej umowy z jedną z agencji tłumaczeń, Applied Language Solutions, na świadczenie usług tłumaczeniowych na potrzeby wymiaru sprawiedliwości w ramach projektu pod nazwą Interpreters Project.

Niestety, pierwszy etap realizacji tego projektu wykazał skutek odwrotny od zamierzonego. Obserwując drastyczne obniżenie cen usług tłumaczeniowych i jednoczesny spadek ich jakości, stowarzyszenie Professional Interpreters' Alliance skierowało w tej sprawie do kierownika projektu w Ministerstwie Sprawiedliwości wiele podstawowych zastrzeżeń, przekazując je także do wiadomości poważnych organizacji tłumaczy: National Register of Public

Service Interpreters, Chartered Institute of Linguistics, Institute of Interpreters and Translators i ośmiu innych. Najważniejsze z pytań brzmiało: jak Ministerstwo wyjaśni fakt podpisania kontraktu z agencją Applied Language Solutions na świadczenie usług tłumaczeniowych dla wymiaru sprawiedliwości i jak obecnie wygląda realizacja procesu Competitive Dialogue podjęta przez Ministerstwo Sprawiedliwości w sierpniu 2010 roku?

W marcu 2012 roku, z programu wyemitowanego przez telewizję Channel 4 News telewizyjnie dowiedzieli się o założeniach leżących u podstaw działań Ministerstwa Sprawiedliwości. Otóż zawarta z ALS umowa miała przynieść 18 milionów funtów oszczędności w budżecie Ministerstwa przeznaczonym na tłumaczenia w Anglii i Walii, czyli ok. 23 % mniej wydatków.

Niestety, doszło do tego, że z kasy państwowej należało pokryć koszty w wysokości tysięcy funtów dziennie z powodu odroczeń i opóźnień w przebiegu postępowań sądowych. Około 1000 tłumaczy nie stawiało się w sądzie z powodu obniżenia przez ALS wysokości stawek i ograniczenia zwrotu kosztów poniesionych przez tłumaczy. Jeden z poważniejszych przypadków dotyczył udziału tłumaczy w rozprawach odbywających się w Leeds Crown Court 22 lutego 2012 r.

Geoffrey Buckingham, prezes Stowarzyszenia Tłumaczy Policyjnych i Sądowych, aktywnie zajmujący się tą bulwersującą sprawą, również na forum międzynarodowym, powiedział w programie telewizyjnym w Channel 4 News, że zapotrzebowanie na tłumaczenie wynosi średnio dwie sprawy dziennie w ponad 300 sądach pierwszej instancji (magistrates courts). Według danych z 2006 roku odroczenie przesłuchania w sądzie kosztuje podatnika, po uwzględnieniu inflacji, 101 funtów. Odroczenie rozprawy według dzisiejszych cen kosztuje łącznie 816 funtów, zaś całkowita rezygnacja z rozprawy, której początek przewidywano na dany termin, to według dzisiejszych stawek koszt 1231 funtów pokrywany z budżetu. Jeżeli z powodu odroczenia zachodzi konieczność skierowania podejrzanego do aresztu, każdy dzień jego utrzymania kosztuje 94,35 funtów. Średnia długość odroczenia to 23 dni, co daje łącznie koszt 2,662 funtów. Działanie Ministerstwa Sprawiedliwości to kierowany skąpstwem, źle skonstruowany, nieprzemyślany i w rezultacie wysoce kosztowny pomysł, który jak przewidywalniśmy, po wdrożeniu okazał się katastrofalny – powiedział Geoffrey Buckingham.

Agencja ALS nie tylko nie dysponuje wykwalifikowanymi tłumaczami. Kieruje do tłumaczenia w sądzie osoby bez kwalifikacji, które po prostu zgłosiły chęć pracy. Jak dowiedzieli się telewizja, 1 lutego w sądzie Magistrates Court w Bostonie stawił się polski tłumacz w drelichu, który nie rozumiał całkiem prostej wypowiedzi adwokata. Innego dnia w Basildon Magistrates Court tłumaczka nie wiedziała, co znaczy przysięga. Była pierwszy raz w sądzie. Nie znała języka prawniczego, ani zasad postępowania sądowego.

Wcześniej, kwalifikowanym tłumaczom przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 30 funtów za godzinę, przy zastrzeżonym minimum 3 godzin pracy, zwrot za czas podróży i kosztów jazdy samochodem. Od kiedy świadczenie usług przejęła ALS, obowiązuje system trzystopniowy: 16, 20 i 22 funty za godzinę, przy ustalonym minimum 1 godziny pracy.

Prezes Buckingham powiedział: „Żaden z naszych członków nie pracuje dla Applied Language Solutions. Tłumacze odmawiają świadczenia usług po obniżonych stawkach. Pracy, którą dostawaliśmy bezpośrednio z sądu, już nie ma. Bez podpisania umowy z ALS pracy nie dostajemy”.

Przed przejściem usług tłumaczeniowych przez ALS z tłumaczami kontaktował się bezpośrednio Krajowy Rejestr Tłumaczy Służby Publicznej (National Register of Public Service Interpreters), liczący obecnie około 2300 osób, co zdaniem prezesa Buckinghama stanowi powód ich dumy i zazdrości ze strony innych europejskich krajów. Żeby zostać wpisanym do rejestru, należało mieć kwalifikacje językowe na poziomie wyższego wykształcenia i dyplom

ukończenia studiów tłumaczeniowych na potrzeby organów publicznych. Pełen status wymagał także 400 godzin doświadczenia zawodowego oraz przedstawienia zaświadczenia z rejestru skazanych.

Sian Pritchard, dyrektor Krajowego Rejestru Tłumaczy Służby Publicznej, podzielił się w rozmowie z Channel 4 News troską swej instytucji o bezpieczeństwo publiczne. Skutkiem ustanowienia priorytetu w postaci obniżenia kosztów w stosunku do jakości usług jest obniżenie standardów – stwierdził Andy Slaughter, wypowiadając się w opozycji do stanowiska ministra sprawiedliwości. Dał przy tym do przemyślenia fakt, że ALS warta 7 milionów funtów otrzymała kontrakt o wartości 300 milionów funtów na ponad pięć lat. Ministerstwo Sprawiedliwości, które podpisało projekt na 23% cięcia w budżecie i nie wie, jak się do tego zabrać, wykazuje po prostu brak kompetencji. Nie ma żadnych podstaw do twierdzenia, że zgłaszająca się mała firma, która ma ochotę coś zrobić, jest rzeczywiście w stanie to zrobić. Potem kontrakt upada i wszystko pogrąża się w chaosie.

Ministerstwo przyznało, że problemy istotnie wystąpiły, jednak ALS zastosowała środki naprawcze, zaś system będzie na bieżąco monitorowany. Ministerstwo argumentuje również, że przyczyną podpisania kontraktu nie była wyłącznie chęć uzyskania oszczędności. Zamierzano także zmniejszenia opóźnień w świadczeniu usług tłumaczeniowych.

W czerwcu 2012 roku grupa reprezentująca Interpreters For Justice podała, że liczba niezrealizowanych przez ALS zleceń w ciągu pierwszych trzech miesięcy okresu umowy zawartej z Ministerstwem Sprawiedliwości wyniosła 3833.

Prezes Geoffrey Buckingham podzielił się z międzynarodowym środowiskiem tłumaczy sądowych wynikami prowadzonej przez siebie korespondencji z Viviane Reding, wiceprezesem Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości Komisji Europejskiej, która w piśmie z 6 lutego 2012 r. zapewniła, że Komisja Europejska podejmie działania w celu dokładnego przyjrzenia się pracy organów (również Wielkiej Brytanii) mających za zadanie realizację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE dotyczącej zapewnienia jakości usług tłumaczeniowych wymaganej w rzetelnym procesie karnym. Sekundujemy tym działaniom.

WSPOMNIENIE O RYSZARDZIE DULINICZU

Danuta Kierzkowska

Ryszard był niezwykle Kolegą – wielostronnie utalentowanym, błyskotliwym, urokliwym, uczynnym i z dużym poczuciem humoru. Jako tłumacz – francuskiego i angielskiego – był bardzo aktywny społecznie: najpierw w Stowarzyszeniu Tłumaczy Polskich (od 1981 r. do ostatnich swych dni), potem w Towarzystwie TEPIS – jako członek założyciel, sekretarz pierwszej Rady Naczelnej i wieloletni przewodniczący Sądu Koleżeńskiego. Zmarł 1 czerwca 2012 r. w wieku 74 lat w Warszawie. W osobistym wspomnieniu o Ryszardzie, któremu nie spodobałaby się utarta zwyczajem laurka – może i ciepła, ale skądinąd banalna, bo

pełna patosu, do którego zawsze miał dystans i wolał świat traktować z przymrużeniem oka, chcę powiedzieć coś więcej i skupić się na Jego umysłowości, która pozwoliła Mu żyć w zgodzie z samym sobą.

To prawda, że studiował prawo, potem języki obce, ale przede wszystkim zawsze fascynował się językiem ojczystym. Nie tylko pięknie tłumaczył na polski, ale pisał i popisywał się maestrią słowa. Pisał wiersze – satyryczne, pocieszne, ale też poważniejsze – piękne liryki. Długi czas to było jego bardzo ciche hobby, przecież liryki to rzecz intymna, więc komu tu się chwalić swoją sentymentalnością, żeby nie nazwali tego ckliwością. No chyba że jakieś dowcipne wierszyki, których chętnie się słucha podczas koleżeńskich spotkań. Na specjalną prośbę więc je recytował – doskonale, bo aktorstwa też się imał.

Można więc powiedzieć, że Ryszard z wykształcenia był prawnikiem, z zawodu – tłumaczem literackim i specjalistycznym, z przekonania – społecznikiem i Przyjacielem Towarzystwa TEPIS, a z powołania – poetą.

Jako próbkę Jego talentu zacytuję kilka linijek ze zbioru wierszy satyrycznych pt. „Jean de la Fontaine – Inedita - w przekładzie Ryszarda Dulinicza”. Udając, że był zaledwie tłumaczem niewydanych wcześniej bajek francuskiego poety, sam stworzył zbiór rymowanych bajek, których motywem były zwierzęta. Jedna z nich, ballada o dzielnym rycerzu, ale też i o chrząszczu, dedykowana cudzoziemcom jako ćwiczenie wymowy trudnych słów polskich, jest zatytułowana „Dzierżymir z Szczebrzeszyna”. Oto jej pierwsze linijki:

***„Zacne miasto Szczebrzeszyn od lat z tego słynie
Że zgrzytliwy chrząst chrząszcza pobrmiewa tam w trzcinie,
nikt wszakże już nie pomni, dlaczego w trzcin gąszczach
w Szczebrzeszynie nad Wieprzem brzmi wiecznie chrząst chrząszcza.”***

Po arcydowcipnym wyjaśnieniu tej zagadki błyskotliwą opowieścią o rycerzu Dzierżymirze i jego niewiernej Blance, której pomagał chrząszcz, wygrywając na skrzypkach zagłuszający zdradę chrząst do upadłego, Ryszard tak kończy balladę:

***„I biedak umarł z głodu ... Wszystkim się zdawało,
Że minstrel wciąż gra jeszcze - a to echo grało ...
I echo to aż po dziś dzień o szarej godzinie
Pobrmiewa chrząstem chrząszcza w trzcinach w Szczebrzeszynie.”***

Słyszymy i będziemy często słyszeć Twoje echo, Rysiu, nie raz o szarej godzinie. Tak jak je przypomniiała nam nasza Ola, czytając wszystkim żegnającym Cię Twoje melancholijne liryki. Mimo wszystko jednak zostawiłeś po sobie pogodny ślad na tym padole chaosu i smutków wszelakich, więc Twoje uśmiechnięte przekornie oblicze będzie nam zawsze pociechą.

KALENDARIUM KONFERENCJI DLA TŁUMACZY

Congrès ProZ.com en France, Cinquième édition des Formations et Rencontres de ProZ.com: ProZ.com, Château Montchat, Lyon, Francja, les 7 et 8 septembre 2012, www.proz.com/conference/317, John Di Rico john@wordfast.fr

Translation in Non-State Cultures: Perspectives from Wales: Bangor University, Bangor, United Kingdom, 10-11 September 2012, www.bangor.ac.uk/ml/ahrc_translation.php.en, dr Helena Miguélez-Carballeira, h.m.carballeira@bangor.ac.uk

Subtitles and Language Learning: University of Pavia, Pavia, Italy, 13-14 September 2012, www.unipv.it/sllconf, subtitles@unipv.it

Future Proofing the Language Industry: Association of Translation Companies, London, United Kingdom, 14 September 2012, www.atc.org.uk, generalsecretary@atc.org.uk

Videoconferencing and Interpreting in Criminal Proceedings: Institut Telecom Paris-Tech, Paris, France, 14 September 2012, <http://www.telecom-paristech.fr>

Jornadas Científicas y Profesionales de Traducción Médica: Tremédica, APTIC, Barcelona, Spain, 20, 21 y 22 de septiembre de 2012
Barcelona2012@tremedica.org

Interpreting the Future: Experts for International Communication in Specialised Fields: BDÜ, Berlin, Niemcy, 28-30 września 2012 r., www.interpreting-the-future.com

XXVI Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego: PT TEPIS, Warszawa, 6 października 2012 r., www.tepis.org.pl ⇒ KSZTAŁCENIE ⇒ TEPIS

Sprachen & Beruf 2012, 11. Konferenz für Business Kommunikation in der internationalen Wirtschaft: ICWE GmbH, Berlin, Germany, 25.-26. Oktober 2012
www.sprachen-beruf.com, info@sprachen-beruf.com

12th Portsmouth Translation Conference 'Those Who Can, Teach': Translation, Interpreting and Training: University of Portsmouth, Portsmouth, United Kingdom, 10 November 2012
www.port.ac.uk/translationconference, translation@port.ac.uk

The 9th Languages & The Media Conference 'Translating in Multilingual Communities': ICWE GmbH, Berlin, Germany, 21-23 November 2012
www.languages-media.com, info@languages-media.com

AUSIT Biennial National Conference 2012: AUSIT, Macquarie University, Sydney, Australia, 1-3 December 2012
www.ausitconference.org, info@ausitconference.org

XX Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych: PT TEPIS, Warszawa, 8 grudnia 2012 r., www.tepis.org.pl ⇒ [Kształcenie](#) ⇒ [TEPIS](#)

2013 International Medical Interpreters Conference: IMIA, Miami, Florida, USA, 18 - 20 January 2013

www.imiaweb.org/conferences/2013conference.asp, info@imiaweb.org

Informacje o konferencjach:

- **PT TEPIS:** www.tepis.org.pl ⇒ Kształcenie ⇒ TEPIS
- **PT TEPIS:** www.tepis.org.pl ⇒ Aktualności ⇒ Konferencje
- **FIT Calendar of the International Federation of Translators:**
fit-ift.org.dedi303.nur4.host-h.net/index.php?frontend_action=display_compound_text_content&item_id=3521
- **ITI International Calendar of Events (ICE):** www.iti.org.uk/ice/

*Z żalem i smutkiem zawiadamiamy o odejściu naszego Kolegi
Dzdzisława Grzymalskiego
tłumacza przysięgłego języka angielskiego z Wrocławia*

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM,
KTÓRYMI ZOSTAŁY USTANOWIONE:**

Joanna ADAMCZYK (en)
Michalina ADAMIEC (de)
Marek BAGIŃSKI (de)
Andrzej GŁAZEK (en)
Elżbieta JERANOWSKA (cs)
Jolanta KASPER (en)

Marta MAMET-MICHALKIEWICZ (en)
Aleksandra MATULEWSKA (en)
Olena MOROZOWA (uk, ru)
Magdalena RYSULA (de)
Beata SZWERYN (nl, en)
Krzysztof WARCHOŁ (en)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Marek BAGIŃSKI (de, en)
Joanna BRAKSIEK (de)
Paulina CZAICKA (en)
Daniel DYRDA (en)
Beata GOŁOWICZ-SADZIAK (de)
Anna GÓRNIAK (it)
Dominika KAŃSKA-BOGUS (fr, it)
Jacek KOPEĆ (de)

Aneta MUCHA (it)
Ewa OLSZOWA (en)
Katarzyna PAJERSKA (en)
Bogdana PEĆCAK (uk, ru)
Adam SEWASTIANOWICZ (sl, be)
Elena TUCZYŃSKA (ru)
Marcin WALCZYŃSKI (en)
Magdalena SIEMIENCZUK (en)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en - angielski, af - afrikański, ar - arabski, bn - bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh - chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw - hebrajski, hi - hindi, es - hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko - koreański, lt - litewski, la - łaciński, lv - łotewski, mk - macedoński, mn - mongolski, mo - mołdawski, nl - niderlandzki, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa - pendzabski, fa - perski, pl - polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl - słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi - wietnamski, it - włoski.

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA TEPISU

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.
Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

*Przypominamy, że Rada Naczelna podjęła w dniu 10 lutego 2011 r.
uchwałę o zniesieniu składek z 50% zniżką*

LICZBA CZŁONKÓW TEPISU
wynosi obecnie 918; w tym 209 Członków Zwyczajnych
i 34 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS
dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej
organizacji pożytku publicznego***

*Redakcja: Danuta Kierzkowska i Dorota Staniszevska-Kowalak. Sekretarz: Maria Piasecka.
Biuletyn TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa.
Nakład 1500 egz.*

**Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego
wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej**
wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.

w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131)

Grupy językowe:

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. inny język europejski i język łaciński
- III. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem łacińskim
- IV. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem nielacińskim lub ideogramami

	PLN	I	II	III	IV
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:		23,00	24,77	30,07	33,61
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		46,00	49,54	60,14	67,22
za tłumaczenie tekstów:					
• zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną					
• sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypięnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym		28,75	30,96	37,59	42,01
• trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadzonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		11,50	12,38	15,03	16,80
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		6,90	7,43	9,02	10,08
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:		30,07	35,38	40,69	49,54
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		60,14	70,76	81,38	99,08
za tłumaczenie tekstów:					
• zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną					
• sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypięnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym		37,59	44,22	50,86	61,92
• trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadzonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		9,02	10,61	12,21	14,86
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy		39,09	45,99	52,90	64,40
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy		60,14	70,76	81,38	99,08

TEPIS stands for the Polish Society of Sworn and Specialised Translators, which was founded in 1990 by a group of members of the Association of Polish Translators and Interpreters.

The initiative had its origins in the urgent need to consolidate and train specialist translators in order to meet the demands of the rapid political and economic changes in Poland.

The TEPIS Society is independent and is not subsidized in any way. In March 2007 it was granted a status of the public benefit organization. Its aims are:

- To represent the interests of legal translators and court interpreters and enhance their status by its actions as a public benefit organization, entitled to cooperate with the government to perform public tasks;
- To develop, compile, edit and publish specialised materials with the purpose of enriching legal translators' and court interpreters' professional knowledge and to propagate among them other information of interest;
- To offer opportunities for the continuing professional development of legal translators' and court interpreters' qualifications by holding training courses, meetings, seminars, etc.

In August 1993, on the occasion of the XIII FIT World Congress in Brighton, TEPIS was admitted to the International Federation of Translators, and in May 2010 – to the European Legal Interpreters and Translators Association.

The TEPIS bulletin is designed for its members whose number has recently reached 918. It reports on current events and vital issues affecting the profession.

IN THIS ISSUE:

- An Open Letter of Protest addressed to the Minister of Justice against too low rates of statutory remuneration of sworn translators provided in 2005 and not changed up to now and an official answer of the Minister.
- Reports on the Repetitoria and Workshops for Legal and Specialized Translators held in Warsaw, Białystok, Szczecin, Sosnowiec, Kraków and Wrocław in 2012
- A report on the Jubilee Conference of the Czech Chamber of Court Interpreters and Translators held in Prague in February 2012
- Reports on the activities within the framework of the AVIDICUS and TRAFUT projects with the participation of TEPIS.
- A report of the Professional Accountability Board of Sworn Translators at the Minister of Justice on their activities in 2011
- A report on the problems of English public service interpreters in 2012
- A presentation of ISO draft standard 13611 on community interpreting

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY TEPIS

ul. Krasieńskiego 16 lok. 134, 01-581 WARSZAWA

Tel. +48(0)22 8394952 * Faks +48(0)22 8394952 * E-mail: tepis@tepis.org.pl

Website www.tepis.org.pl KRS 0000077499

Konto nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa